

V 30 dneh 30 števil

4 strani ob ponedeljkih in dnevih po prazniku
6 strani ob delavnikih
8 strani ob nedeljah
 za borih

12 dinarjev mesečno

nudi v Sloveniji samo
„GLAS NARODA“

Mesečna naročnina
 12 Din. za inozem-
 stvo 20 Din. Ured-
 ništvu: Ljubljana,
 Gregorčičeva ul. 23.
 Tel.: 2566, int. 3069
 Maribor, Aleksan-
 drova c. 16. Tel. 2290.
 Celje, Prešernova 6/1

GLAS NARODA

Uprava: Gajeva 1.
 Telefon 3855. - Ček.
 račun: Ljubljana
 št. 14.614. Oglasi po
 ceniku. Pri večkrat-
 nih objavah popust
 Maribor, Aleksan-
 drova c. 16. Tel. 2290.
 Celje, Prešernova 6/1

Današnja številka vsebuje:

Dr. Natlačen — novi ban
 Dravske banovine

V Grčiji vre
 Pomagajmo Prekmurcem!

† Anton Hafner

Državni dohodki in izdatki
 v juliju

Stari top na velesejmu pripo-
 veduje...

Št. 134 Izhaja vsak dan

V Ljubljani v četrtek, dne 12. septembra 1935

Rokopisov ne vračamo Leto I

V Grčiji vre

V Grčiji nekaj ni v redu. Tsaldarisova vlada ni tako trdna, kakor bi se zdelo na zunaj. Dasi more v tem letu zaznamovati že dva prav lepa uspeha — zmago nad venizelističnimi uporniki in zmago nad opozicijo pri volitvah — ni njej one povezanosti, ki bi zagotovila popolno izkoriščenje izvojevanih uspehov in s tem doprinesla k popolni notranji konsolidaciji države.

Ze dejstvo samo, da se vlada le preveč naslanja na generale, ki v Grčiji očitno zelo radi posegajo v politično borbo, ne daje najboljšega spravečala o trdnosti sedanega režima. Najhujše pa je, da se člani ene in iste vlade naslanjajo v svojem podtalnem rovarstvu proti svojim političnim nasprotnikom kar vsak na svojega generala, s čimer povzročajo v sami armadi nevarno politično razkosanost, ki mora imeti samo slabe posledice. Potem seveda ni nič čudnega, če so državni udari v Grčiji tako pogosti, saj ima — ali skuša imeti — skoro vsak grški politik nekaj zaslonbe vsaj v delu armade, da jo ob ugodnem trenutku zase tudi konkretno izrablji.

Tako sta za svoje politične namene iskala zaslonbo v armadi tudi sedanji predsednik grške vlade Tsaldaris in njen podpredsednik in vojni minister general Kondilis. Med njima že nekaj časa ni bilo prave harmonije. Njuni pogledi na eno izmed najaktualnejših grških vprašanj — na vprašanje obnove monarhije — niso bili identični. Kondilis je izrazil monarhist, ki bi rad čimprej in za vsako ceno privedel staro grško dinastijo nazaj in jo spet posadil na prestol. Vprašanje sredstev za do-sega tega namena je zdaj postranskega pomena. Tsaldaris pa je bolj umerjen. Morda ni niti prepričan monarhist. Zato hoče morebitno spremembo vladavine izvesti normalnim, ustavnim potom in se izogiba vseh prenapetosti, nepremišljenih korakov. Hoče, da o spremembi vladavine odloča ljudstvo, ne pa poedin politiki. Pri tem previdno izjavlja, da se bo vlada strogo ravnala po ljudski odločbi. Kondilisu pa se mudi. Zanj sprememba vladavine ni le formalno ustavno vprašanje, zanj je to politični credo, premišljeno, zanj je to borba.

Tako je Kondilis že nekajkrat skušal izvajati posledice iz tega svojega brez-kompromisnega stališča. Ponovno je grozil z ostavko, samo da bi poslabšal Tsaldarisov položaj. Celo tik pred zadnjim Tsaldarisovim odhodom v tujino je skušal izrabiti ta ugodni moment zase. Tedaj mu to še ni uspelo. Kondilis je popustil in dal Tsaldaristu celo formalno zaupanje, da ostane doma vse pri starem do njegovega povratka...

Pri tem je — vsaj navidezno — tudi ostalo. Toda Kondilis je Tsaldaristu odsotnost spretno izrabljal zase. Pridobil je za svoje namene nekaj najvišjih oficirjev v Atenah in drugod, med njimi tudi vrhovnega poveljnika grškega letalstva Repasa, in se v podtalni borbi za nadvlado tih pripravil na odločilni udar tik ob Tsaldarisovem povratku v domovino.

Tsaldaris pa je imel v armadi tudi svoje zaupnike. Po ponesrečeni venizelistični vstaji se mu je pridružil celo admiral Sakelariu, vrhovni komandant grške flote, ki je bil v marcu še na strani upornikov. V Atenah samih pa je bil njegov najozži prijatelj in somišljenik general Panajotakis, poveljnik 1. atenskega polka, ki uživa med ljudstvom velike simpatije zaradi uspešne akcije proti marčnim vstašem v Solunu in ob Strumi, kjer je njegova nagla in energična akcija rešila položaj v prid vladi. Slavo za to pa je žel general Kondilis, ki se je spretno pridružil zmagojuči armadi pod vodstvom Panajotakisa prav v zadnjem trenutku. Atene so ga takrat sprejele kot narodnega heroja in »rešitelja domovine«. Panajotakis pa je ostal v ozadju... Tem večje so bile zato Tsaldarisove simpatije za tega odličnega vojaka, ki do marčne revolucije še ni imel nobenega posebnega vpliva

Dva nova bana

Dr. Marko Natlačen ban Dravske banovine — Svetislav Paunović ban Dunavske banovine

Beograd, 11. sept. b. Z ukazom kr. namestnikov v imenu Nj. Vel. kralja Petra II. na predlog gosp. predsednika ministrskega sveta in zunanjega ministra gosp. dr. Milana Stojadinovića je vpokojen ban Dunavske banovine gosp. dr. Miloje Vašović.

Ban Dravske banovine gosp. dr. Dinko Puc pa je na lastno prošnjo razrešen dolžnosti.

Za bana Dunavske banovine je imenovan g. Svetislav Paunović, državni svetnik v pokoju.

Za bana Dravske banovine pa je postavljen g. dr. Marko Natlačen, odvetnik v Ljubljani.

Novoimenovana gg. bana sta

položila prisego nocoj ob 19.30 v predsedništvu ministrskega sveta pred g. predsednikom ministrskega sveta in zunanjim ministrom.

Dr. Marko Natlačen

Novi ban Dravske banovine dr. Marko Natlačen se je rodil 1. 1887. v Mančah pri Vipavi. Gimnazijo je dovršil v Ljubljani, pravne študije pa na Dunaju, kjer je tudi promoviral. Po pravnih študijah je vstopil kot koncipijent v pisarno odvetnika dr. Vladislava Pegana. Že zgodaj se je začel zanimati za javno in politično življenje in je bil v prvih vrstah takratne katoliške mladine. Po koncipijentski službi je otvoril samostojno odvetniško pisarno. Pri volitvah 8. februarja 1927. je kandidiral za oblastnega poslanca v srezu Logatec, kjer je bil tudi izvoljen. V tem svojstvu je bil izvoljen za predsednika oblastne skupščine in oblastnega odbora. Po razpustu je postal komisar oblastne skupščine v Ljubljani. V

političnem življenju je zavzemal položaj podpredsednika bivše SLS. Bil je tudi predsednik Slovenske orlovske zveze in nekaj časa predsednik Slovenskega akademskega katoliškega starešinstva.

Novi ban Dunavske banovine g. Svetislav Paunović je bil rojen 1885 v Čaku. Pravne študije je dovršil v Beogradu. Po študijah se je posvetil sodnijski službi in služboval v Sabcu in Valjevu. L. 1913. je postal okrožni inspektor v Kumanovem. Udeležil se je tudi svetovne vojne. Po vojni je spet zavzel položaj okrožnega inspektorja v Kumanovem. Z oživetjem oblasti pa je postal veliki župan in zavzemal ta položaj v Užicu, Banjaluki in Smederevu. Kasneje je bil postavljen za državnega svetnika ter bil v tem svojstvu l. 1931. vpokojen. L. 1932. je otvoril samostojno odvetniško pisarno v Beogradu. Po političnem prepiranju je novi ban eden izmed prvakov nekdanje radikalne stranke, kjer je zavzemal v zadnjem času tudi položaj člana glavnega odbora.

Usoden moment v Ženevi**Postopno, a neizogibno v spopad...**

Pesimizem v vseh krogih — Hoare svari še v poslednjem trenutku — Italija je trdno odločena

Ženeva, 11. septembra. w.

Vse zanimanje večerajšnjega dne je bilo koncentrirano na delo odbora petorice. Zaman bi bilo prikrivati, da je bil snočni vtis v vseh krogih DN zelo pesimističen. Madariaga je s snoči sporočil svojim tovarišem v odboru petorice, da je italijanski delegat pokazal malo volje za sodelovanje. Italijanski zastopnik v Ženevi vztraja na svojem popolnoma pasivnem zadržanju in nikakor neče navesti točnejših zahtev svoje države.

Francoski krogi kažejo veliko vznemirjenost glede na današnji govor angleškega zunanjega ministra Samuela Hoara v Ženevi. Sodijo, da je Laval na dolgi konferenci, ki jo je imel s Hoarom, svetloval britanskemu zunanjemu ministru, naj bo zmeren v svoji izjavi, da ne bo dal Italiji povoda za odhod iz Ženeve.

O drugem sestanku med sirom Hoareom in Lavalom, ki je trajal več ko eno uro, poročajo uradno, da je potekel v prijateljskem tonu in v popolnem soglasju.

V angleških in francoskih krogih govore zato z davovoljstvom o teh ponovnih osebnih stikih med obema državnikoma. Skladnost med Francijo in Veliko Britanijo, tako pravijo v angleških krogih, je tem pomembnejša, ker ne gre samo za to, da se doseže mirna ureditev spora, temveč je treba zagotoviti tudi popolno enotnost nastopa Velike Britanije in Francije za primer, da bi prišlo do vojne v Vzhodni Afriki.

V angleških krogih mislijo, da se Velika Britanija na sedanjem zasedanju lahko zaneša na podporo Francije in zastopnikov mnogih drugih držav, predvsem skandinavskih in južnoameriških. Znano je, da so južnoameriški zastopniki posebno odločni in neizprosni pristaši sankcij. Glede Nem-

čije mislijo, da niso posebno resni glasovi, po katerih naj bi Nemčija na kakršnikoli način podpirala Italijo pri njeni sedanjih akcijah. Če odbor petorice pokaže za dejanji svetu DN, da so se vsa prizadevanja za sporazumno ureditev spora izjalovila, bo položaj sam imperativno nalagal grožnjo s sankcijami. V tem primeru, tako sodijo Angličani, bo ves svet podpiral to politiko.

V francoskih političnih krogih je vzbuz-

Hoare: „Ne verjamem, da bi bili že kdaj v zgodovini DN doživeli usodnejši moment“...

Ženeva, 11. septembra. W. V govoru, ki ga je imel britanski zunanji minister sir Samuel Hoare, je dejal med drugim, da je britanska vlada zmerom bila neomajno zvesta DN in vsem načelom in ustanovam, ki jih zastopa DN. Tega načela se Velika Britanija drži tudi danes, ker misli, da sedanji primer ne daje vzroka za kakšno izjemo. Britanska javnost je pred kratkim večkrat pokazala, kako ves britanski narod podpira svojo vlado pri njeni politiki popolnega izpolnjevanja vseh obveznosti, sprejetih do DN. Britanska vlada, ki jo tu zastopam, je pripravljena sodelovati pri vsakem kolektivnem poskusu, ki bi mu bil namen, da na pravičen in koristen način reši problem, ki zadeva mnogim skrbi že danes, v bodočnosti bi pa moral še večje, če ga pravčasno ne rešimo. Toda nemogoče je zagotoviti mirno, hladnokrvno in nepristransko presojo v ozračju vojne ali vsaj grožnje za vojno. Ne verjamem, da bi bili že kdaj v dosednji zgodovini DN doživeli usodnejši moment, glede odgovornosti posameznih državčlanov, ki se morajo izreči in zavzeti svoje stališče. Tu sedimo kot zastopniki svojih vlad. Toda tu sedimo tudi kot člani kolektivne ustanove, do katere je

dilo precejšnjo pozornost dejstvo, da italijanska delegacija ne kaže niti toliko volje za sodelovanje, kolikor bi zahtevale sedanje razmere. Italijanska delegacija samo otežkoča položaj, ker nikakor neče jasno orisati italijanske zahteve. Vse to utrjuje vtis, da hoče Mussolini za vsako ceno v vojno. Tako se položaj postopno, a neizogibno razvija v smer oboroženega spopada v Afriki.

vsakdo izmed nas vezan s konkretnimi obveznostmi in katere bodočnost moramo šteti, saj pomeni njena bodočnost obenem tudi bodočnost sveta in bodočnost miru, ki ga moramo zaščititi s kolektivno akcijo.

Zahteva po kakršnikoli izpremembi glede obveznosti mora biti upravičena z dejstvi in na razpolago svobodni debati teh dejstev in zahtev. Zelo pogosto umetno izizivanje nacionalnega čuvstva je isto kakor grožnja. Toda pakt sam ne izključuje možnosti raznih izprememb, samo te izpremembe se morajo izvršiti le tedaj, kadar je res potrebno, in v primernem trenutku, ne pa poprej. Te izpremembe se lahko izvrše sporazumno, nikakor pa ne z diktatom in z enostransko akcijo, miroljubno in ne z vojno ali z vojno grožnjo. Člani DN morajo svojo pozornost koncentrirati na to in na druge oblike varnosti, če naj v mednarodnih vprašanjih obvelja zakon in pravica.

Za sirom Samuelom Hoareom je povzel besedo zastopnik Kitajske g. Jen. V svojem govoru je poudaril, da DN ne sme obračati svoje pozornosti samo na evropske dogodke. Današnja seja je bila nato zaključena.

Dogodki v ponedeljek, ki so k sreči potekali brez velikega krvoprelitja, bi se utegnili sicer drugače razvijati, če bi bil generalu Panajotakis preočasnno priskočil na pomoč admiral Sakelariu, ki se je prav tedaj mudil s celo floto v Solunu. Ta pa je za dogodke v Atenah zvedel prepozno.

Kondilisov triumf je obenem triumf monarhistične ideje. Odstop predsednika republike Zaimisa je zdaj le vprašanje kratkih dni. A kaj potem? V Grčiji vre in to vrenje bo trajalo nedvomno še dolgo. Samo sprememba vladavine ne notranje razvzanosti, kakor so jo razgalili dramatični dogodki letošnjega leta, še ne bo ublažila.

Za to bodo potrebna druga zdravila. Vprašanje je, če bo Kondilis primeren zdravnik... —n.

v grški armadi. Vendar njegova akcija v Solunu in ob Strumi ni ostala neopazena. Njegov ugled in vpliv sta toliko bolj naraščala, ker je užival popolno Tsaldarisovo zaupanje. Tako je Panajotakis postal rival samega Kondilisa.

Budno je pazil na Kondilisove zahrbtnje priprave za udar proti Tsaldaristu. Da ga v akciji prehititi, je v ponedeljek sam zrevolucioniral armado, da ž njo prepreči Kondilisove nakane in sam osvoji oblast ter s tem reši Tsaldarisov položaj, ki je bil v zadnjem času že zelo omajen. V noči od ponedeljka na torek so se dogodki razvijali z bliskovito naglico. Kondilis je nad vse odločno posegel vmes in situacijo razčistil že v nekaj dramatičnih urah, tekom katerih je prišlo do streljanja v sami predstobni ministrskega sveta, kjer je Kondilis od-

jutant spretno povzročil in izrabil paniko, v kateri je bil lažje ranjen tudi vodja upora general Panajotakis. Kondilis je triumfal, Tsaldaris se je moral ukloniti njegovi volji. Gospodar položaja je zdaj spet general Kondilis, in to pot še močnejši ko kdaj poprej. Njegov nasprotnik Panajotakis je odstranjen in zamenjan z generalom njegovega zaupanja. Tsaldaris pa ostane samo vršilec Kondilisove volje, ki vodi k obnovi monarhije. Takoj po dramatični seji vlade je Tsaldaris prečital apel na grški narod, v katerem zagotavlja, da bo plebiscit o obliki vladavine izveden nepreklicno v oktobru, obenem pa izraža upanje, da se bo ves grški narod izrekel za monarhijo. To pa pomenja popolno Tsaldarisovo kapitulacijo pred rojalisti, ki jim stoji na čelu general Kondilis.

Politični utrinki

Več takta in manj ugotavljanj

»Jugoslovenska Pošta« prinaša to-le beležko: »Te dni so se širili letaki, ki so trdili, kako je bil z ukazom o pomilostitvah št. 7554 z dne 30. jan. 1920. bivši predsednik vlade g. Bogoljub Jevtić pomiloščen zaradi bega s fronte. Ta intriga je sramoten falsifikat. Potrebno je samo odpreti »Vojni list« in prečitati imenovani vojni ukaz, pa se človek prepriča, da ta ukaz ne govori o Jevtiću, bivšem predsedniku vlade, ki je bil za svoje odlično obnašanje v vojni odlikovan, pač pa, da se ta ukaz nanaša na učitelja Jevtića iz Valjeva, ki živi sedaj kot kot upokojenec v Obrenovcu.« — Mi bi k temu dodali samo kratko pripombo, da se je s to »bombo« proslavil tudi slovenski tisk, česar seveda tudi lojalne »ugotovitve« »Slovenskega Naroda« ne morejo zbrisati.

Vlada brani svoje pozicije

Beograjska »Politika« poroča: »V zadnjem času so bile v časopisju objavljene vesti, da parlamentarne skupine, ki ne pristopijo v JRZ vodijo akcijo za oslabeitev položaja vlade dr. Stojadinovića. S povratkom dr. Stojadinovića iz tujine, je vlada pričela z razčiščevanjem položaja in je izdala še protiofenzivne ukrepe. Vladni krogi smatrajo, da je poskus teh skupin v obliki čiste parlamentarne borbe v nasprotju s poslovnikom narodne skupščine. Nadalje zatrjujejo v vladnih krogih, da je borba vseh teh skupin naperjena proti uzakonjenju novih političnih zakonov. Zato smatrajo vladni krogi, da li skrajni likhod te borbe mogel vladi samo koristiti. Če bi vladi bilo nemogoče uzakoniti nove politične zakone, potem bi pač moral ostati v veljavi sedanji volilni zakon. Po tem zakonu bi vlada vodila tudi prihodnje volitve, pri katerih bi najslabše odrezali ravno oni, ki sedaj vodijo borbo proti politični svobodi. Vlada bi bila primorana, da v slučaju novih volitev izkoristi sedanji volilni sistem, čeravno v tem trenutku to ni njena želja.

Ravno tako poudarjajo vladni krogi, da so se s povratkom dr. Stojadinovića razpršile vse intrige, ki so se plele okrog stabilnosti sedanjega vlada.

S tem v zvezi se poudarja, da se mora organiziranje JRZ pospešiti in da se politika vlade nadaljuje po določenem načrtu. To naj bi bil znak, da vlada dr. Stojadinovića nima kratke kadence.

Na podlagi teh pojasnil je vlada dr. Stojadinovića pričela z odločno akcijo proti vsem skupinam, ki napadajo njen položaj. Kako se bo izvršilo pregrupiranje in kakšne širine bo zavzela ta pregrupacija, se bo pokazalo pri sestanku parlamenta, ki pa za sedaj še ni predviden.

Komentarji govora ministra za šume in rude

»Obzor« prinaša na uvodnem mestu komentarje govora ministra za šume in rude beograjskih in ljubljanskih časopisov in pravi, da ti komentarji imputirajo temu govoru neke misli, ki jih on gotovo nima. V nadaljnjem pravi »Obzor«, da je najvažnejši moment v analizi politične situacije ta, da JRZ ni koalicija bivše radikalne, bivše JMO in bivše SLS, pač pa, da je JRZ enotna stranka z enotnim programom in enotnimi cilji. Ta moment, naglašajo »Obzor«, v komentarjih ni dovolj poudarjen, čeprav je bitne važnosti za presojevanje ciljev JRZ. Po deciderani izjavi ministra Jankovića ne more biti več dvoma, da sta bivša JMO in bivša SLS skupno z bivšo radikalno stranko fuzionirani v novo stranko in da je s tem vsaka izmed njih izgubila svojo prejšnjo strankarsko individualnost, in da niti ena ne predstavlja posebnega krajevnega obeležja v državi. Ravno tako ni več SLS in zato tudi nobene slovenske stranke.

Akcija JNS

V zvezi s konferiranjem bivšega ministra Velja Popovića se širijo vesti, da je bil na sestanku izvoljen poseben odbor poslancev, ki so bili izvoljeni na listi Bogoljuba Jevtića, ki naj čimprej obnovi JNS. Velja Popović in njegovi prijatelji se trudijo, da bi JNS pričela z delovanjem, ker mislijo, da bi vstopitev kompaktnosti v JNS mogla obnoviti ono odločilno vlogo, ki jo je v preteklosti imela v političnem življenju. Velja Popović se nadeja, da bi kompaktna JNS omogočila, da se v skupščini osnuje močan klub nasprotnikov vlade dr. Stojadinovića, in da bi tako okrepila JNS lahko ovirala vlado pri sankcioniranju novih političnih zakonov. Pristaši Velje Popovića so mnenja, da je sedaj zadnji čas, da se politično afirmirajo ter računajo, da bo vlada potem, ko bodo uzakonjeni novi politični zakoni razpustila skupščino in razpisala nove volitve. Popolnoma drugačen pa je koncept g. dr. Grge Andjelinića, ki je izjavil po svojem povratku iz Beograda v Split, da je pokret Pohorovcev povsem neodvisen in se ne veže niti na eno izmed obstoječih strank. Dalje je dr. Andjelinić izjavil, da se bo pohorski pokret osredotočil v Beogradu, od tam pa bo najprej podiral v Srbijo. To je potrebno zato, ker je pohorski pokret zamisljen kot vsejugoslovanski pokret in mora zato svojo akcijo usmeriti med Srbijance.

Vremenska napoved

Novi Sad: Prevladovalo bo jasno vreme po vsej severni polovici države. Na skrajnem jugu oblačno in dež. Sonce izide ob 6.12 in zaide ob 17.57.

Dunaj: V sev. Alpah spremenljivo, oblačno.

Politično gibanje

V znamenju čakanja Še vedno ni povsem jasnih kontur politične opredeljenosti — Važni sestanki z Aco Stojanovićem

Beograd, 11. septembra. Na vseh važnejših krajih se živahno razpravlja o bodočem razvoju političnih dogodkov, ki so na vrsti. Prav posebna živahnost vlada v krogih, ki naj prično z organiziranjem nove JRZ. Sklepi, ki so bili sprejeti na včerajšnjem sestanku izvršnega odbora se komentirajo na različne načine. V vladnih krogih zatrjujejo, da bo organizacija izvedena že v najkrajšem času in da je razpoloženje med narodom za novo stranko prav dobro, posebno to velja, pravijo ti krogi, za Slovenijo, Srbijo in Bosno. Izvršni odbor je odločen, da paralizira vse ukrepe parlamentarne opozicije, ki si prizadeva, da vladi njeno delo na kakršenkoli način otežkoči. Politična opredeljenost poslancev vladne večine je še nejasna. Posamezne skupine, ki so pri dvanajstih glasovale za proračun čutijo, da je prišel čas, ko se bodo morale definitivno od-

Dr. Voja Marinković je obolel

Beograd, 11. septembra b. G. dr. Voja Marinković, bivši predsednik vlade je težko obolel. Pred nekoliko dnevi je dopotoval iz Cincibara, kjer je prebil pol leta. Njegovo stanje je bilo danes popoldne po izjavi zdravnikov zelo nevarno. Za njegovo zdravje se brigajo zdravniki dr. Lazar Benčić, profesor Radosavljević in dr. Leon Koen.

Češkoslovaški poslanik pri predsedniku vlade in vojnem ministru

Beograd, 11. septembra b. Danes ob 13. je obiskal predsednika vlade in zunanjega ministra dr. Milana Stojadinovića v kabinetu ministrstva za zunanje zadeve češkoslovaški opolnomočeni minister in izredni poslanik v Beogradu gospod dr. Vaclav Girs, ministra za vojno in mornarico g. Petra Živkovića pa že včeraj popoldne v privatnem stano-

Spomenik na Vižmarski tabor

Vsa društva, denarne zavode, občine in vse one, katerim smo poslali svojčas proglase akcijskega odbora in priložili položnice, vlijudno prosimo, da nakažejo vsaj malenkosten prispevek k postavitvi spomenika na Vižmarski tabor iz l. 1869.

Popolnoma smo uverjeni, da vsako, komur smo poslali proglas s položnico, premore vsaj enega kovača, ki ga v ta namen prav lahko pogreša. Razna društva in občine bi pri svojih sejah, ako je njim samim zaradi finančne krize res nemogoče prispevati, pobrali od vsakega odbornika vsaj 1 dinar in nam ta znesek s poslano položnico vposlali. Dvomimo, da bi se našel kdo, ki bi ne premogel ali ki bi za ta zelo važen namen odklonil 1 dinar. Prepričani smo, da bi marsikdo prispeval tudi več, le malo dobre volje bi bilo treba in akcija bi gotovo uspeša.

Vsak narod bi bil ponosen na tak spomenik kakor je zasnovani spomenik na Vižmarski tabor. Le pogledajte naše brate Srbe, Hrvate, Čehe in tudi ostale narode, kako ponosni so oni na svoje narodne spomenike, le mi Slovenci ne moremo ogreti za spomenik na Vižmarski tabor, ki je mejnik našega prebujenja iz suženjstva.

Da bo spomenik tem veličastnejši, smo združili ta spomenik obenem s spomenikom na smrt Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja.

Naj ne bo nikogar, ki bi ne prispeval in tako pomagal zgraditi najpomembnejši in največičastnejši spomenik našega naroda. Dovolj žalostno bi bilo, ako bi morali zaradi nerazumevanja naših premožnejših slojev, naših društev in občin to tako važno akcijo končati z neuspehom.

Pričakujemo, da bodo vsi oni, ki so še dosedaj oklevali z nakazilom, končno vendar po poslani položnici nakazali svoj prispevek in s tem pomagali do skorajšnjega uresničenja započete akcije. Če so poslano položnico založili, naj pišejo po drugo ali jo pa kupijo pri poštneju uradu in nakažejo na poštno-čekovni račun št. 14.083 Sokolsko društvo št. Vid nad Ljubljano z opazko »za spomenik«. Zdravo! Akcijski odbor.

V korist Rdečega križa

Po čl. 42. točka 11 Zakona o Rdečem križu je posvečen en popolen teden (7 dni) v letu, od tretje nedelje v mesecu septembru do vštete sobote propagandni ideji Rdečega križa, nabiranjemu članov in nabiranju prispevkov v vsej državi. V tem tednu ne sme nobeno drugo društvo zbirati prispevkov, niti imeti kakšnih prireditelj, marveč samo sporazumno z Rdečim križem in z Rdečim križ.

Teden Rdečega križa se pričinja v tem letu 15. in traja do vštete 21. septembra. Po zakonu o Rdečem križu se bo v tem času pobiralo za vožnje po železnici, z ladjami, aeroplani in vsemi ostalimi sredstvi za javni promet med

ločiti ali bodo tudi še v bodoče podpirale vlado, ali naj izberejo nova pota. Zelo živahno je na delu skupina pristašev JNS, čeravno je enotnost te skupine precej problematična. Tudi Jevtićeva skupina se še ni odločila. V splošnem se politično življenje giblje v znamenju čakanja nadaljnega razvoja političnih dogodkov, od katerih si vsak po svoje obljublja uspehov.

Beograd, 11. septembra b. Danes dopoldne je obiskal Aca Stojanović ministra za telesno vzgojo g. Mirka Komnenovića, pozneje pa ministra za kmetijstvo Svetozarja Stankovića, ter ministra javnih del inž. Bobića. Imenovani ministri so ostali s starim prvakom radikalne stranke dalj časa. O vsebini njihovih razgovorov ni bilo mogoče ničesar doznati. Misli pa se, da so se razgovori nanašali na organizacijo JRZ.

vanju, s katerim se je vrnil z mednarodne aeronavtske federacije.

Zakon o islamski verski skupnosti

Beograd, 11. septembra. Prosvetni minister je po čl. 55 zakona o proračunskih dvanajstih mesece avgust-december 1935 in januar-marec 1936 o naknadnih in izrednih kreditih k proračunskim dvanajstih mesece avgust-december 1935 in k proračunu državnih izdatkov in dohodkov za leto 1934/35 pooblaščen, da sme s soglasjem ministrskega sveta izvršiti z uredbo z zakonsko močjo izpremembe in dopolnitve v zakonu o islamski verski skupnosti kraljevine Jugoslavije od 31. januarja 1930.

Nova mednarodna železniška tarifa

Beograd, 11. septembra. b. Generalna direkcija drž. železnice objavlja, da bo s 1. oktobrom t. l. stopila v veljavo nova mednarodna železniška tarifa za direkten prevoz potnikov in prtljage med Jugoslavijo in Avstrijo. S tem dnem izgubi veljavo dosedanja tarifa od 1. maja 1931, z vsemi izpremembami in dopolnitvami.

dvema ali več kraji obvezno predpisana taksa v korist Glavnega odbora, in sicer 0.50 Din za vsako vozovnico do 100 Din in še po toliko za vsako začeto stotico nad 100 Din.

V tem času se pobira poleg rednih poštних pristojbin za vsako pismo in dopisnico v notranjem prometu posebna taksa 0.50 para v korist Rdečega križa, katera se prilpeji na sami pošiljki s posebno propagandno znamko Rdečega križa. Ta znamka se more kupiti na pošti ali pri vsakem privatnem prodajalcu znamk. Ako bi pošiljalec opustil plačanje te takse, se prepriča prejemniku, da plača to takso. Ako niti pošiljalec niti prejemnik ne plačata te takse, se bo vrnila pošiljka kot nedostavljena v oddajno mesto. Ta taksa v znesku 0.50 Din se plačuje pri oddaji tudi za priporočena pisma, dopisnice, pakete (navadne in vrednostne) in brzojavke v notranjem prometu. Za pošiljke, namenjene v tujino, ta taksa ni obvezna, vendar se odpošiljatelj glede na cilje društva Rdečega križa priporoča, da jo plačajo tudi za te pošiljke.

Taksa v znesku 0.50 Din se mora plačevati tudi na vse vstopnice v gledališča, kinematografe in druga podobna podjetja za javno zabavo. Da more Rdeči križ izvršiti vse težke in vzvišene naloge, so mu potrebni sodelavci in izdatna sredstva. Letna članarina znaša samo 24 dinarjev za redne člane in 6 dinarjev za podporne člane. Potrebno je, da vsi brez razlike pomagajo Rdečemu križu z vpisom v članstvo in da ga ta teden podpro s svojimi primernimi doneski.

Glavni odbor društva Rdečega križa kraljevine Jugoslavije.

Slovenske Konjice

Slovenske Konjice, 8. sept. 1935.

S. K. »Slovenske Konjice« (kolesarska sekcija) je priredil v nedeljo 8. septembra kolesarsko dirko za prvenstvo kluba v letu 1935 na progi Slov. Konjice—Frankolovo—Konjice—Tepanje—Ziče—Konjice 40 km. Startalo je vsega 7 dirkačev, od teh 5 članov kluba. Tudi Oblak Janko, znani večkratni kolesarski prvak se je hotel udeležiti kolesarske dirke, ker pa je bil malo poškodovan od današnje kolesarske dirke S. K. »Železničar« iz Maribora, se dirke ni mogel udeležiti in tako je odpadla borba med našim prvakom Bertonecem in Oblakom. Boj med dirkači je bil zelo oster, ter je Bertonec ušel ostalim v klanec proti Frankolovu in imel že nazaj do Konjice 4 minute naskoka, tudi borba med ostalimi je bila ostra, ter so prispeli na cilj po naslednjem vrstnem redu: 1. Bertonec Franjo v času 1:10:14 povprečna brzina 34.26 na uro, 2. Prezelj Franc v času 1:12:02, 3. Bertonec Anton v času 1:17:40, 4. Domitrovič Ivan v času 1:27:10. Izven konkurence Ivan Sešel S. K. »Mislina«, Slovenjgradec v času 1:15:45. Organizacija je bila brezhibna pod vodstvom tov. načel. Jože Turka in našega znanega borca na kolesarskem polju tov. Cajnko Vinka iz Slovenjgradca. Po dirki je bila razglasitev daril, ter je tov. Bertonec Franjo prejel krassen pokal in vене in postal prvak kluba za leto 1935, ostali so dobili kolajne. Tov. načelnik kolesarske sekcije Jože Turk je imel kratek nagovor in v imenu S. K. »Mislina« iz Slovenjgradca tov. Cajnko Vinko je v kratkih besedah orisal pomen kolesarskega sporta in čestital k lepemu napredku.

Dr. Benes,

predsednik sveta DN. Pri prvi seji sveta DN je bil češkoslovaški zunanji minister Edvard Beneš izvoljen za predsednika.

Plebiscit v Grčiji

London, 11. septembra. AA. Današnji »Daily Mail« priobčuje intervju z neko uglednejšo grško osebnostjo, ki je izrazila prepričanje, da bo sklep o plebiscitu glede oblike vladavine izveden do drugega ali najkasneje tretjega tedna.

Dve italijanski ladji v grških vodah

Atene, 11. septembra. AA. V Piloširo in Itako sta pripluli dve italijanski vojni ladji, ne da bi bili poprej obvestili grško vlado. Grški poslanik v Rimu, je dobil nalogo, da zahteva od italijanske vlade pojasnila glede tega.

Angleško brodovje v Sredozemskem morju

London, 11. septembra. Reuter poroča s Cipra: Od 21. septembra do 8. oktobra bo pri Limasoli zbranih 13 rušilcev britanskega sredozemskega brodovja s križarko »Devonshire«. Ta koncentracija je v skladu z normalnim programom obiska britanskega sredozemskega brodovja. Istočasno bo križarka »London« odšla proti Framusti, dve drugi križarki pa proti Lanargu.

Smrt pod hrastom

Krško, 10. septembra.

Med pospravljanjem poljskih pridelkov so pričeli naši kmetovalci tudi s sekanjem drv, ki jih napravljajo za zimo. Te dni se je napolnil na tako opravilo posestnik Arh Ivan s tremi delavci iz Brezovske gore v svoj gozd v Lepi vasi pri Krškem. Močan hrast so pričeli delavci obdelovati s sekirami. Spričo velike težje se je hrast premaknil in se naslonil na sosedno bukovovo vejo, katero je močno upognil. V velikem in silnem loku se je veja sprožila proti zemlji, kjer je stal posestnik Arh. Veja ga je z vso močjo udarila, da mu je dvakrat prelomila levo roko in nogo ter prebila lobanjo. Nesrečni Arh je obležal pri priči mrtve. Pokopali so ga na domačem pokopališču. Z njim sočustvujejo številni njegovi prijatelji in znanci. Naj v miru počiva preostali naše iskreno sožalje!

Pogreb dveh žrtev

Trbovlje, 11. septembra.

Orožnik, ki je postal žrtev svojega zblaznelega tovariša, je ležal na mrtvaškem odru v mrtvašnici na pokopališču, kjer so ga kropile trume ljudi. V torek ob 17. je bil nenapovedan pogreb, a vendar se je zbrala okoli groba velika množica ljudi. Pogrebne svečanosti je opravil pravoslavni prota iz Celja. Lepe poslovilne besede, ki jih je spregovoril na grobu, so orosile oko vsakega navzočnega. Globoko so se dojmile besede »Daleč od doma bo počival ubogi Stojanović, a vendar v domači zemlji, med brati Slovenci!«

Mlada žrtev Franca Pečnikova pa je ležala na svojem domu zasuta med šopki rož. Ob krsti je stala častna straža dveh Sokolov. Ves dan so prihajale ogromne trume prebivalstva. Včeraj ob osmih so prenesli Sokoli svojo sestro in podnačelnico v Sokolski dom, odkoder je bil ob 16. pogreb.

Nov planinski dom na Sv. Planini

Sv. Planina (985 m) v Zasavju je lepa in zelo priljubljena izletna točka. — Krasen razgled, ugodni smuški tereni in lahkote se ture privablja vsako leto na Sv. Planino veliko število turistov. Zato je bil nujno potreben večji in udobnejši planinski dom. Sedaj je Sv. Planina dobila dom, ki bo gotovo privabil še večje število turistov.

Mogočna dvonadstropna stavba na lepem mestu, z razgledom po vsej trboveljski, zagorski in savinjski dolini, po vseh zasavskih gričih in vrhovih, bo nudila varno in udobno streho in mehko posteljo ustrujenemu izletniku in smučarju. V domu so 24 spalnice s 59 posteljami, na skupnih ležiščih pa bo prostora za 40 oseb. Lepa veranda bo nudila dovolj užitka ljubiteljem narave in lepega razgleda.

Dom, ki ga je zgradil g. Gvido Počivavšek iz Trbovelj, bo vse leto oskrbovan in dobro založen z vsem, kar si more turist v gorah pozeleti. Dom bo odprt v nedeljo 22. t. m.

Vabimo vse prijatelje zasavskih vrhov, da prihitijo v nedeljo na Sv. Planino, da si ogledajo nov dom.

Pomagajmo Prekmurcem!

Škoda bi bilo te lepe slovenske zemlje ob Muri

Pomen, ki ga ima Prekmurje za našo ožjo domovino mi vse preveč podcenjujemo. Prekmurje je izmed vseh naših krepkih kmetov najbolj zapostavljen. Res je, da se je tu in tam poizkušalo izboljšati to stanje z raznimi odredbami in poizkusi, vendar je pozitivnega od vsega tega zelo malo.

V naslednjem podajam nekaj vtisov iz potovanja po Prekmurju. Obiskal sem najoddaljenejši del Prekmurja, ki se razprostira vzhodno od proge Čakovce-Dolnja Lendava, tja do jugoslov.-madžarske meje.

Bajka o slovenski Sibiriji.

Neštetokrat sem slišal, da so ljudje vseh vrst in poklicev imenovali Prekmurje Sibirijo. Kdor pa je поблиže spoznal te kraje in poskušal doživeti svojevrstno lepoto te zemlje, ta je moral vzklizniti: Bog nam daj še mnogo takih Sibirij! Zelo se moti, kdor misli, da je romantika in lepota doma samo v hribih in ob raznih jezerih in rečicah. Žal, da je moderen »turist« tako napačno vzgojen. Prekmurje je nedvomno eden izmed najlepših predelov Slovenije. Poezijska zemlja, plodna in bogata, poezija polj, kopajočih se v soncu, je tu doma.

Kaj pa Prekmurci?

Siromaki so, da nas je lahko sram. Vse povsod sem opazil, kako strahovito grešimo nad svojim narodom. Kmetje so tako pesimistični, da je človeku kar težko, ko jih posluša. Ni to samo običajno jadikovanje, ne, v srečo kmetov opaziš da nekaj valovi, nekaj težkega in morečega. Res krepak mora biti Prekmurec, ko vzdrži ta grozen boj z razmerami.

Mura odnaša najplodnejšo zemljo...

Ako izstopiš v Murskem Središču in potuješ proti vzhodu ob Muri, doživljaš na vsakem koraku žalostne slike. Mura odnaša silne množine zemlje; pred očmi stoji ogromni kosi zemlje, ki jih danes ali jutri ne bo več. Kmetje so mi povedali, kako izginjajo njive in vrtovi leto za letom v Murino korito. Še huje je, kadar poplavi Mura ogromne predele zemlje in povzroča pravo opustošenje.

Ceste so v strašnem stanju.

V Prekmurju je pomanjkanje dobrih cest. Ob vsakem večjem nalivu pa se izpremenijo v majhna jezera. Sploh imajo ceste levji delež pri oni »Sibiriji«. V Prekmurju bomo morali temeljito izboljšati ceste, sicer bo sledila katastrofa, ker se bodo spremenile v kanale. Priznati pa se mora, da se v najnovejšem času položaj vsaj nekoliko izboljšuje. Da le ne bi vse zopet zapalo!

Štorklje, škorelci in poljske miši...

Štorkelj je v Prekmurju mnogo. Zanimiva so posebno ogromna gnezda na dimnikih, ki se jih človek kar ne more nagledati. Nekatera so kakor majhne gondole starejših balonov. V potrpežljivosti pa so pravi simbol prekmurskega kmetla: po cele ure čepi na strehi in s filozofskimi mislimi.

Žeparji in tatovi delajo na debelo

Ljubljana, 11. septembra.

Zadnje velesesejske dni so žeparji spet izvršili razne drzne tatvine denarja in žepnih ur. Gorican Ivan, trgovski s Sv. Petra ceste 25 je neznano žepar ukradel na velesesju v paviljonu iz ročne torbice 1500 Din gotovine. — Na glavnem kolodvoru je izginila Franciški Vodišek, služkinja iz Seč št. 9, pri izstopu iz vlaka usnjata rjava denarnica z 200 Din. — Iz zaklenjene sobe je bila Julka Oblak, trgovski sotrudi iz Soteske ul. 4, ukradena denarnica s 76 Din in 2 srebrni avstrijski kroni. Poleg tega pa še zlata zapesna ura za 600 Din. — Na velesesju v paviljonu 4 je neznane sunil tov. delavci Mariji Trobec iz Dravelj 147 denarnico z vrednostjo 50 Din. — Rudolf Bozovič, dijaku iz Maribora, je bila ukradena na velesesju iz hlačnega žepa listnica z raznimi legitimacijami, prav tako pa je tudi Olgi Kolšek, ženi tehničnega uradnika iz Maribora izginila iz ročne torbice denarnica s 100 Din. — Rudež Mariji iz grada Tolsti vrh je neznane ukradel iz žepa denarnico s skupno vrednostjo 300 Din. — Petru Bitencu iz Zg. Šiške 68 pa je žepar vzel žepno uro z verižico, vredno 138 Din. — Milica Jančič, vlagalka z Bleiweisove ceste je bil v gostilniškem paviljonu »Huč« ukraden bankovec za 100 Din. — Ferdinandu Šornu, šoferju s Kolizejske ulice 4 je v paviljonu neki sumljiv 15letni deček ukradel iz zunanega žepa suknjica rjavo usnjato denarnico s 140 Din. — Alojziju Dolinarju, vpokojencu s Cegnarjeve ul. 6, je neki žepar sunil pri vходу v telovadnico v Tivoliju iz telovnikovega žepa nikelnasto žepno uro z zlato verižico z obeskom, vredno 600

sko dostojanstvenostjo premišluje o svoji usodi. Ob tem času uče mladiče v letanju, ali kakor pravijo domačini »letalsko šolo« imajo. Pa res ni lahka ta šola, če pomislimo, kam so ti mladi piloti sedaj proti jeseni namenjeni.

Hrvatski vpliv je vedno večji.

Zalosten položaj, ki vlada med Prekmurci, neki ljudje uspešno izkoriščajo. Dejstvo je, da je vpliv, ki prihaja od juga zelo močan. Ako bo to tako dalje napredovalo, bomo postavljeni morada v bližnji bodočnosti pred zanimivo dejstvo. Krivi pa smo tega sami, ker smo mislili in mislimo, da bomo z nekoliko manifestacijami in sličnimi stvarmi rešili prekmurski problem.

Vsa čast našemu učiteljstvu.

S kakšnimi razmerami se mora boriti prekmurski učitelj, je malo znano. Zato pa se tudi njegovo delo doslej ni upoštevalo v oni meri, kakor bi bilo želeli. Šolska poslopja na primer v Benici in Pineh pa so taka, da bi se človek zjokal. Na Benici je »šola« v neki leseni baraki, kar je za nas prava sramota. Nič boljša ni »šola« v Pineh. Učitelji so tu pravi mučeniki. Če je nekoliko večji po postavi, sploh ne more stati, ker drega z glavo ob strop ali pa diha najslabši zrak. Pošta prihaja dvakrat na teden, kar je za inteligenta pač zelo težko. Delo v šoli je otežkočeno tudi z narodnostnimi razmerami: v mnogih obmejnih vaseh je polovica in še več madžarske...

Orožniki in graničarji...

Orožniki so večinoma Slovenci ter zelo prijazni. Radi postrežejo s pojasnili in sploh ostavljajo najboljše vtis. Graničarji pa so fantje na mestu. Bolj je pomen, da »čuva« granice Jugoslavije, kakor če bi mu dal ne vem kaj.

Abesinija, Abesinija.

Zanimanje za italijansko-abesinski konflikt je povsod skoraj nepojmljivo veliko. Večkrat sem se naravnost čudil, kako naš narod spremlja te dogodke. Če bi naše časopise vedelo, da naš kmet najprej čita novice o Abesiniji in Italiji in se jih vse temeljiteje zapomni od nas meščanov, bi samo o tej stvari pisalo. Učitelji so naravnost oblegani od neprestanih vprašanj: do kdaj bo še deževalo v Abesiniji, zakaj morajo Italijani plačati, ko vozijo skozi suški kanal, ali bo šel res Mussolini sam v Afriko itd.

Srednjeveška desetina.

Pri večini kmetov ne mladijo žita mladiči, ampak stroji. Stroj sicer zmlati mnogo prej, vendar pa ga morajo kmetje drago plačati: osem (1) odstotkov morajo dati lastniku mlatilnega stroja. Nekoliko manj požre mlin; približno toliko davki; nekaj je potrebno shraniti za seme — in človek živi, če more.

Pomagajmo prekmurskim kmetu, saj s tem pomagamo sami sebi. Škoda bi bilo te lepe slovenske zemlje ob Muri. — Danilo Viher.

† Anton Hafner

Škofja Loka, 11. septembra.

Deset let je bolehal na srčni hibi in njenih najnevarnejših posledicah, davi ob pol 6. ga je pa rešila smrt. Lahko bi bil še živel zaradi svojih let, saj je bil šele v 73., in tudi rad bi bil še živel, saj je bil v svojih zdravih letih fant in mož izredne življenjske sile, vedno vever, vesel in šaljiv, po telesu pa pravi orjak.

Tipičen Škofjeločan je bil po vsej naši in tudi po vseh alpskih in primorskih deželah, prav tako pa tudi globoko po hrvatski sloveči mesar g. Anton Hafner. Še dolgo ne bodo izumrle storijske o prešernih salah in pustolovščinah, ki sta jih po tujih deželah uganjala dva vedno se smejoča in vriskajoča ter tudi na korajžo pripravljena slovenska fanta, že pol stoletja pri Fari počivajoči Fidelov Jaka in njegov najboljši drug, naš mesarjev Tone. Iz prastare družine je bil in vse fantovsko viteštvo loškega gosposstva je živel v njem.

Doba fantovske romantike je pa minula, ko je Tone po očetu prevzel že tedaj veliko mesarijo. S svojo že dolgo pokojno soprogo Mici, roj. Juvanovo, je razširil izvoz mesa na vse alpske in primorske dežele, kjer je v Opatiji, Pulju in tudi po alpskih letoviščih škofjeloško meso zaslovelo za najboljšo v državi. Izvoz škofjeloškega mesa je bil pred vojno tako velik, da je odprl vrata tudi izvozu mesa iz drugih slovenskih mest. Seveda so tako sposobnega moža postavile mesarske organizacije na najčastnejša mesta. V svojem rodnem mestu je bil v občinskem svetu in med ustanovitelji Vodovodnega društva, Okrajne hranilnice in seveda tudi Sokola, saj je bil vedno nezmisljiv naprednjak in sodelavec pri vsem kulturnem in gospodarskem napredku mesta. — Nenavadno mnogo je čital in poznal vso slovensko ter prečital tudi velik del tuje literature, da si je pridobil za svoj poklic nenavadno izobrazbo in daleč čez povprečnost segajoče obzorje. Za njegov čudovit tenor so ga zavidali tudi operni pevci in mu svetovali, naj se posveti pevski karijeri, a Škofja Loka ga je tako držala, da se ni mogel ločiti od nje. Prepeval je v vseh družbah in pevskih zborih, zlasti pa tudi v slavnem zboru Oskarije Deva navzlic temu, da je bil tedaj že starjši mestni veljak.

Pogreb bo jutri ob 17. iz njegove rojstne hiše. Za vse naše narodno gospodarstvo zaslužnemu možu časten spomin, njegovemu uglednemu sorodstvu pa naše najiskrenejšo sožalje!

Matineja kina Sloge

(Enotne cene 4 — Din na vseh prostorih.)

Jutri zvečer bo slavnostna krstna predstava v prenovljenem kinu Slogi. Spored je izbran z izrednim okusom in priča, da hoče »Slogac« tudi v svojem kinu gojiti ljubezen do glasbe in petja. Znameniti berlinski simfonični orkester bo zaigral uverturo Offenbachove opere »Orfej v podzemlju«, nato pa bo stopil za dirigentski pult sam Franc Lehár in diriral svojo melodijozno opereto Fraskito. Dva znamenita pevca svetovnega slovesa bosta pela na krstni proslavi v Sloginem kinu, češka primadona Jarmila Novotna in berlinski komorni pevec H. H. Bollmann. Jarmila Novotna je ljubljansko občinstvo doslej navdušila še v vsakem filmu — zato pa tudi film Fraskite ne potrebuje v pogledu petja in lepe muzike nobene reklame. V prenovljeni dvorani bo čarobni glas Jarmile Novotne z odlično tonsko aparaturo, s katero razpolaga sedaj kino Sloga, prišel z vsem sijajem do izraza. Isto velja tudi za Bollmanna, ki filmski publiko tudi ni neznan. No, pa kaj bi preveč pisali o filmu — saj že tako vsa Ljubljana govori le o novem kinematografu, ki bo moderno urejen, imel novo aparaturo in dobre filme. Vse že težko čaka na premiero, ker je vsak radoveden, kakšno lice ima dvorana, kakšna je aparatura in kaj so napravili Slogaši iz nekdanjega kina »Dvorc«. Mi, ki smo ves čas nazivljivo zasledovali trud Slogašev, lahko povemo le to, da bo Ljubljana jutri zvečer nad vse prijetno iznenadena.

In še nekaj novega smo zvedeli danes. V kinu Slogi se bodo vršile tudi matineje, nekeke ljudske predstave, in to stalno ob sobotah ob 14. uri in ob nedeljah ob 11. Pri teh matinejah, pri katerih se bodo predvajale reprize dobrih filmov, bodo cene še nižje, in to 4 Din za osebo na poljubnem sedelu. Sloga hoče s tem vsakomur dati možnost, zabavati v njenem kinu. Pri izbiri programa za matineje bo Sloga pazila zlasti na mladino in dajala poglavito le take filme, ki tudi mladini ne bodo v kvar. Seveda bo tudi pri matinejah na sporedu zvočni tehnik in dopolnilni spored. Prva matineja bo v soboto ob 14. uri; na sporedu je muzikalna veseligrza z Willyjem Forstom in Magdo Schneider »Ne poznam te — a ljubim te«. Sijajna muzika, dober humor in lepi posnetki francoske revije bodo vsakomur ugajali. Vstopnina na vseh sedežih in prostorih 4 Din za osebo.

Gledališče

Drama.

Nedelja 15. septembra ob 15. uri: Kralj Edip na letnem gledališču v Tivoliju.

Opera.

Sobota 14. septembra ob 20. uri: Hoffmannove pripovedke. Izven. Znižane cene. Nedelja 15. septembra ob 20. uri: Bocaccio. Izven. Znižane cene.

Radio

Četrtek, 12. septembra.

LJUBLJANA: 12.00 Valčkova ura (plošče) — 12.45 Vreme, poročila — 13.00 Čas, obvestila — 13.15 Mojstri iz davnih dni (plošče) — 14.00 Vreme, borza — 18.00 Po opernem svetu Radijski orkester — 18.40 Slovensčina za Slovence (dr. R. Kolarič) — 19.00 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nacionalna ura — 20.00 Preno iz Beograda — 22.00 Čas, vreme, poročila, spored — 22.15 Za ples in kratak čas, Radijski jazz.

Novi italijanski poslanik v Berlinu
Adolf Hitler je sprejel v nastopni avdijenci novega italijanskega poslanika v Berlinu Attolicea.

Vesti iz Italije

Kdo je oproščen predvojaških tečajev

Od 20. septembra do 20. januarja je prvi ali splošni tečaj, od 20. sept. do 20. februarja pa drugi ali posebni tečaj predvojaške vzgoje, ki jo dajejo milicijski ob sobotah popoldne tistim mladencem, ki se niso bili v vojaški službi.

V smislu zakona pa so nekateri tudi teh vaj popolnoma oproščeni, in sicer 1. tisti, ki imajo takšne bolezni in takšne hibe, da jim tudi k vojaškemu naboru ne bo treba iti. Potrdilo izda župan na podlagi karabinerskih informacij. 2. Tisti, ki sicer morajo k naboru, imajo pa takšne bolezni in telesne hibe, da je smatrati, da jih naborna komisija ne bo potrdila k vojakom. Tu izda potrdilo zdravstveni urad ali občinski zdravnik in županstvo spričevalo samo potrdi.

Samo začasno so oproščeni obiskovanja predvojaških tečajev: 1. mornarji na ladajah in mladenci, ki so od vežbališča oddaljeni več kot 10 km, 2. tisti, ki se nahajajo v inozemstvu; 3. tisti, ki se niso dosegli potrebnega telesnega razvoja ali pa ki so trenutno bolni; 4. tisti, ki se v kakem zavodu zdravijo, popoboljšujejo, ali pa so zaprti ali konfinirani; 5. tisti, ki so v redovniškem noviciatu, bogoslovci, bogoslovski propedeutiki zadnjih dveh let, semeniščniki, interni gojenci katoliških zavodov za misijske študije, posvečeni kleriki in redovniki, ki so dali zaobljubo. Potrdilo v primeru točke 1. in 2. daje župan ali oblast javne varnosti, pod 3. in 4. kakor je, ali zdravstveni urad ali občinski zdravnik ali uprava bolnice, kaznilnice ali popoboljševalnice. Za konfinirance izdaje potrdilo oblast javne varnosti.

Potaganje izpitov na srednjih šolah je olajano

Dosedanji učni pravilnik na srednjih šolah, klasičnih in realnih, na tehničnih zavodih, učiteljskih in strokovnih šolah ni dovoljeval pristupitve dijakov k izpitu, če niso dosegli predpisane starostne meje, za klasično maturo n. pr. 23 let. Tudi je med polaganjem enega in drugega izpita moral preteči predpisani rok. Od 16. t. m. dalje pa posebna okrožnica ministra za narodno vzgojo odpravlja te omejitve. Izpiti na srednjih šolah se bodo polagali brez ozira na starost in na prejšnji študijski naslov. Ta okrožnica je pač izšla z ozirom na izredne čase, ki v njih živi italijanska šolska mladina, ki bo kmalu z vojno maturo v žepu pustila v kraj šolske knjige in pograbila v roke vojaško puško.

Vsakdo bo moral znati plavati

Med cilje predvojaške vzgoje je bil na sestanku inspektoratov vojne sile sprejet tudi sklep, da se morajo vojaški obvezanci, preden pridejo služiti svoj kadrijski rok, torej tekom svojega predvojaškega vežbanja, naučiti plavati. To je v interesu vojaške službe in reševalne dolžnosti, ki zadeva državljana tudi v civilu. Dozdaj se je plavanje samo pospeševalo kot sportna panoga z nagradami, zdaj pa, kakor vse kaže, bo obvezno.

Nedeljski izletni vlak bo vozil v nedeljo 15. t. m. v stanjel in na Reko. V stanjel odhod ob 6.30, prihod v Trst ob 22.50, cena 4 lire. Na reko odhod ob 5.50, povratek v ponedeljek ob 0.45, cena 12 lir. Na železniški progi Videm-Trbiž vozijo vlaki od včeraj dalje na električni pogon. Za sedaj sicer še ne v vsem obsegu, promet je še omejen na lažje vlake. Že po nekoliko dneh pa bodo električne vožnje razširjene na vse potniške in tovarne vlake, in sicer ne samo po nižini do Karnije, kakor te dni, temveč tudi v gorovju preko Pontebe in po Kanalski dolini do Trbiža. Vlaki vozijo mnogo hitreje ko poprej, na celi progi bo s tem pridobljeno tri četrt ure.

Srednješolska mladina, tvoreci naše bodočnosti, v uspelem idejnem tečaju CMD, na katerem so predavali naši kulturni in narodno-obrambni delavci.

Dnevni dogodki

× Nacionalna ura. Ob 19.30 bo predavanje ministrstva za vojsko in mornarico. Prenos iz Beograda.

× Službeni list št. 73 z dne 11. t. m. pri-
naša: 1. sodno razveljavljanje državnih vred-
nostnih papirjev po zakonu o sodnem nepravd-
nem postopku. 2. navodilo o sodnem overovlje-
nju podpisov na listinah in o taksah zanj. 3. iz-
premembo uredbe o finančni kontroli. 4. odloč-
bo o izplačilu podpore uslužbenecem finančne
kontrole za nabavo službene obleke. 5. objave
banske uprave o pobiranju občinskih davščin.
6. razne objave iz »Službenih novic«. V prilogi
se razglasa vpis v trgovinski register trdnice
Ivan Urbas, Ivanje selo, trgovina z vinom in
žganjem na drobno in debelo ter vpis v zadruž-
ni register Vodovodna zadruha v Kranjski go-
ri r. z. z. o. z. Konkurz je razglašen o imovini
Škorjanca Filipa, trgovina z mešanim blagom v
Ljubljani. Razpisano je pragačično mesto ob-
činskega pomožnega delovodje v Zrečah, srez
Konjice ter mesto občinskega redarja v Ljuto-
meru. Minister dr. Miha Krek se je odpovedal
izvrševanju advokature in je imenovan za nje-
govega začasnega namestnika odvetnik dr. Ja-
kob Mohorič.

Kapital v zimi — Lutz
Cenik: Tovarna Lutz peči, Ljubljana VII.

× Nov nemški vojaški ataše. Za novega nem-
škega vojaškega atašea v Beogradu je imeno-
van polkovnik v. Faber.

× Izložba fotografij v Osijeku. V Osijeku so
odprli drugo razstavo fotografij, katero je
priredilo Hrv. planinsko društvo »Jankovac«. Med
nagrajenci za planinske slike je tudi naš
mojster Ante Kornič, ki je dobil zlato plaketo.
V skupini umetniških slik pa sta bila nagrajena
Peter Kocjančič in Pfeifer Marjan iz Ljubljane.

× 10.000 srednjeevropskih v Beogradu. V novem
šolskem letu se je na beograjskih srednjih šo-
lah vpisalo okoli 10.000 dijakov in dijakinj.
Tako so tudi vse beograjske srednje šole pre-
napolnjene, celo telovadnice so morale preure-
diti v razrede. Telovadili pa bodo dijaki kar na
hodnikih. — III. ženska gimnazija, ki je osem-
razredna, nima prostorov za svoj osmi razred.
Na 800 dijakov pride povprečno šest razredov.
Vidimo torej, da imajo tudi beograjski srednje-
šolski direktorji velike skrbi s svojimi dijaki
in neustreznimi srednjeevropskimi zgradbami.

Dober dan zimski — Lutz
Cenik: Tovarna Lutz peči, Ljubljana VII.

× Jubilejna velika skupščina Družbe sv. Ci-
rila in Metoda bo v nedeljo 15. septembra ob
10. uri v Ljubljani v Trgovskem domu, Gregor-
čičeva ulica 27. Prej ta večer, v soboto bo ob
20. uri ravnotam zaupen shod. Vodstvo CMD
vljudno vabi vse p. n. delegate vseh podružnic,
kakor tudi vse pokrovitelje in obrambne skla-
darje, da se udeležijo zaupnega shoda. Udeležite
se vsi zelo pomembnega jubileja polstoletnega
dela za obrambo našega naroda.

× Sneg na Trebeviču. Iz Sarajeva poročajo,
da je v tork popoldne začelo snežiti na Trebe-
viču nad Sarajevom. Snežilo je samo četrt ure.
Sneg je seveda takoj skopel.

× Bančni direktor pred sodiščem. Pred sod-
niki v Kruševcu se zagovarja bivši bančni di-
rektor Radomir Kopši. Vodil je podružnico
kruševske banke v Beogradu. Soobtoženci so
vsi člani upravnega odbora in nadzornega od-
bora banke. Obtožnica dolži direktorja in člane
za šest velikih poneverb. Oškodovalci so vlagat-
elje za približno pol milijona dinarjev.

Volitve za jesen — Lutz
Cenik: Tovarna Lutz peči, Ljubljana VII.

× Grozno maščevanje. V Severovcu pri Pe-
triji je Milo Mirilović umoril 14letnega Lubo-
mirja Slepčevića. Deček je na paši zaspal. Pod
večer so ga našli v mlaki krvi z veliko rano na
glavi. Morilca je videl neki Ljubomirjev tova-
riš, ki je pasel v bližini. Ko so ga zaslislali, je
priznal, da je dečka umoril zaradi maščevanja,
ker je izgubil pravdo z dečkovim očetom.

× Čas svežih paradižnikov nas opozarja, da
so makaroni in špageti — Pekatete ali Jajnine
— pripravljeni s paradižnikovo omako zelo
tečna in okusna jed. Gospodine, pripravite svo-
ji družini večkrat to osvežujočo ceneno jed!

× Peči sistem LUTZ-ZARJA najboljša. —
Kovče-Ljubljana, Tyrševa 47.

× Strokovni tečaj za pletarstvo (košarstvo).
Na Drž. tehniški srednji šoli v Ljubljani bo ob
zadostnem številu prijaviteljev odprt stro-
kovni tečaj za pletarstvo (košarstvo) za učence,
ki so dovršili štiri razrede srednje ali tej ena-
ke šole. Tečaj bo trajal od 1. oktobra do 1. maja.
Potrdilo o uspešno dovršenem tečaju velja kot
dokaz predpisno dovršene učne dobe in ima
značaj pomočniškega izpričevala za pletarski
(košarski) srb. Prijave sprejema direktor drž.
Tehniške srednje šole v Ljubljani od 16. do
26. septembra vsako dopoldne.

Ljubljana

DNEVNA PRATIKA

Četrtek, 12. septembra. Katoličani: Ime Mari-
jino. Pravoslavni: 30. avgusta, Sab. Srb.

DEZURNE LEKARNE

Dr. Kmet, Tyrševa cesta 41, Trnkovec, ded.,
Mestni trg 4, Ustar, Selenburgova ulica 7.

* Josipina Murnikova na zadnji poti. Včeraj
popoldne smo spremili na zadnji poti gospo
Josipino Murnikovo. Pred mrtvašnico Leonišča
se je zbrala množica, da se zadnji poslovi od
blage gospe. Po cerkvenih opravilih so peveci
»Sloge« zapeli žalostinko. Na čelu žalnega spre-
voda so korakali učenci Marijanišča in dijaki
franciškanskega samostana. Za krsto so koraka-
li globoko užalosteni g. dr. Murnik z družino in
številnimi sorodniki. V sprevodu smo opazili
tudi narodna poslanca g. dr. Rika Fuxa in g.
Rajka Turka, zastopstvo Sokolske župe s pod-
starostjo br. Milkom Krapežem, članstvo Ljub-

ljanskega Sokola s starostjo br. Bogomilom Kaj-
zeljem, predsednika Narodne galerije g. dr.
Windischerja, tajnika Zveze industrijev g. inž.
Milana Sukljeja, španskega konzula g. Hinga in
zastopnika CM g. Viktorja Rohrmanna. — Ob
kapeli so peveci »Sloge« zapeli dve žalostinki.

* Zalna seja Zveze industrijev. Ob smrti po-
kojnega Dragotina Hribarja, sklicuje predsed-
nik Zveze industrijev g. Anton Krejči izredno
žalno sejo Uprave Zveze industrijev, ki bo v
četrtek 12. t. m. ob 15. uri v sejni dvorani Zbor-
nice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani
(Beethovnova ulica 10). Seja je izključno name-
njena spominu pokojnega Dragotina Hribarja,
častnega člana in častnega predsednika Zveze
industrijev. Na to sejo se vabijo poleg članov
Uprave vsi člani Zveze industrijev, oziroma
predstavniki članjenih podjetij. Pripominjamo,
da se vrši pogreb eno uro kasneje, to je ob 16.
uri izpred hiše žalosti, Zaloška cesta 14.

KAVARNA

VELESEJEM

Vsak dan vele-
mestne atrakcije!

Volga

* Jutri v četrtek bo pred veliko velesejmsko
restavracijo pokušnja morskih rib ob 18., ki jo
priredi ekskurzijski odsek Zveze gospodinj.
Ribe bo pripravil strokovnjaški ladijski kuhar
s »Karadžijske«. Gospodinje in ribji prijatelji
gurmani naj ne zamude te izredne prilike.

* Danes je prispela s Sušaka nova pošiljka
živih morskih rib, mačkov, zvezd in drugih
morskih prebivalcev. S tem se izpopolni morski
akvarij v paviljonu »G«, ki kaže sedaj nadvse
pestro življenje morskih prebivalcev.

* Kmetijska družba razstavlja na Velesejmu
zdravilna zelišča nad 150 različnih vrst, ki se
izvažajo v Južno in Severno Ameriko, Nemčijo,
Anglijo in Francijo.

* Državni konservatorij v Ljubljani. Ze ob-
javljani vrstni red sprejemnih izpitov na drž.
konservatorij se mora v toliko spremeniti, da
se vrše sprejemni izpiti za orgle šele v petek
13. sept. ob 10. uri dop. v Hubadovi dvorani.

* »Taborec. Nastop pevskega zbora je 18. sep-
tembra in 7. oktobra. Zato je udeležba vseh
pevcev in pevki pri nocojšnji vaji obvezna.

* Siromašnim Ljubljancem na pomoč! —
Ljubljanski Rdeči križ je zadnja leta za zimo
gorko oblekel in obul več tisoč siromakov in
brezposelnih z darili, ki jih je v ta namen na-
bral med ljubljanskim prebivalstvom. Zopet se
bliža zima in v Ljubljani je na tisoče revežev,
ki jo pričakujejo v strahu. Tolaži jih samo upa-
nje, da jim bo Rdeči križ tudi letos dal pomoč,
ne v denarju, marveč v oblačilih in obutvi, v
kurivu in morda tudi v živilih. Da bo mogel
Ljubljanski Rdeči križ ta pričakovanja uresni-
čiti, naslavlja na vse Ljubljance prosi: po-
ziv: Siromašnim Ljubljancem na pomoč! Od-
berite še danes zimske plašče, vrhne suknje,
suknjiče, jopiče, jope, jopice, bluže, hlače, kri-
la, srtače, razno perilo, čevlje, galoše, copate,
nogavice, zapetnike, rokavice, klobuke, rute,
šale, čepice, oboje, koce, rjuhe sploh vse, kar-
koli vam ali vašim otrokom prihodnjo zimo ne
bo več rabilo! Ne zavrzite nobenega komada, ki
je še raben, marveč povežite vse, kar ste na-
brali iz vaših omar, v sveženj, da ga oddaste
pobiralcu Rdečega križa, ko pride v »Tudnu
Rdečega križa« ponj, ali pa ga pošljite v pisar-
no Rdečega križa, ki je v Delavski zbornici,
Copova cesta št. 1, pritrilje na desno.

* Večerni gospodinjstvo-kuharski tečaj Nabav-
ljalne zadruge uslužbencev državnih železnic v
Ljubljani. Poleg dnevnega gospodinjstvo-kuhar-
skega tečaja Nabavljalne zadruge uslužbencev
državnih železnic v Ljubljani, ki ga vodi učitel-
jica gđ. Prašnikar, se odpravi v tork 15. okto-
bra t. l. še VIII. večerni gospodinjstvi in kuhar-
ski tečaj za železničarske žene in dekleta, ki
ne utegnujo, da bi ga obiskovale v teku dneva.
Prijave za večerni tečaj se sprejemajo 10., 11.
in 12. oktobra t. l. ob 20. uri v pisarni železni-

čarske menze v Ljubljanskem dvoru. V tečaju
uživajo gojenke praktičen pouk v najvažnejših
predmetih gospodinjstva, t. j. iz živiloznanstva,
zdravstva, serviranja, kuhanja, šivanja in lika-
nja. V zvezi s temi predmeti dobe gojenke še
teoretična in praktična navodila o poglavitnih
pojnih zadržarstvih. Ukovina za gojenko je
majhna, znaša le Din 150.— mesečno, ki jo je
pa plačati v naprej. Jesenski tečaj traja tri me-
sece. Ker je število gojenk omejeno, se bodo
sprejemale v tečaj prvenstveno že poročene gos-
pe, nato pa one, ki že vodijo lastno gospodinj-
stvo, ostale pa po vrsti prijave. Vse nadaljnje
informacije daje vodstvo tečaja pri vpisovanju.
Vpisovanje gojenk v dnevni tečaj, ki prične
v ponedeljek 16. septembra t. l., se pa vrši še
12., 13. in 14. septembra t. l.

* Očetje in matere, ki ste tako srečni, da
imate zdrave in dobro oblečene otroke in vas
ni strah bližajoče se zime, storite svojo dolžnost
in kupite srečke za »Veliko javno tombolo«,
ki bo 29. t. m. Z malenkostno žrtvijo pomagati
lahko mnogim, da pridejo do tople obleke ter
jih s tem rešite mraza, boleznih in drugih hudih
posledic stroge zime.

* Zaradi obolenosti Oljdekopove in Betetta sta
nocojšnja in za jutri napovedana predstava od-
povedani. Predstave v opernem gledališču so v
soboto in v nedeljo. V obeh nastopi v glavnih
vlogah ga. Gjungenac.

Brezplačno!!!!

dobite lahko nov

Philipsov radioaparar
v vrednost Din 3.000—

Sobni radio zvočnik v lepi

dekorativni omarici in kom-
pletno garnituro radio-cevi
kot darilo ob svečani

otvoritvi kina Sloge

Krstna predstava

Franc Leharjeve operete

FRASQUITA

z Jarmilo Novotno, H. H. Boll-
mannom, Hansom Moserjem

bo v petek 13. t. m. ob 20. uri

v prenovljenem, moderniziranem,
z novo zvočno aparaturo opre-
mljenem in akustično preurejenem

KINU SLOGA

* Abonenti za novo sezono 1935-36, ki začne
1. oktobra, se sprejemajo vse dni tega tedna v
veži dramskega gledališča od 10. do 12. in od
15. do 17. ure. Abonma se plača v desetih me-
sečnih obrokih. V teku sezone dobe abonenti
20 dramskih, ter 18 opernih in operetnih pred-
stav.

Maribor

Neznanec s samokresom - drzen vlomilec

Maribor, 11. sept.
Pred kratkim je Maribor doživel nenava-
den dogodek. 6. septembra okoli tretje ure
zjutraj so počili v nekem mariborskem ho-
telu nenadni strel in alarmirana policija
je ugotovila, da je streljal 23 letni delavec
Mate Šalamunac iz Bjelovara, ki je pre-
nočeval v hotelu z neznano žensko. Ugo-
tovili so tudi, da je Mate po streljih skočil
skozi okno prvega nadstropja in zbežal
proti glavnemu kolodvoru ter se odpeljal
z avtoizvožkom Supaničev v št. 11j.

△ 22-90 je nova telefonska številka ma-
riborskega uredništva in uprave »GLAS
NARODA«.

△ Mnogi Mariborčani prejemajo te dni
na ogled »GLAS NARODA«. Prepričajte
se, da smo res najcenejši dnevnik in da
nudi mo za malo denarja mnogo. Naročite
še danes »GLAS NARODA« v naši podruž-
nici, ki je na Aleksandrovi cesti 16, tele-
fon št. 22-90.

△ Gledališki abonma pomeni velik po-
pust glede večernih cen. Zato se takoj
abonirajte v gledališču! Abonma se pla-
čuje v 7 zaporednih mesečnih obrokih, ki
so tako nizki, da je abonma dostopen vsa-
komur. Za dosedanje abonente ostanejo
lanski prostori rezervirani do sobote 14.
sept. Priglasje sprejema gledališka bla-
gajna.

△ Članstvu Slov. planinskega društva.
Vsemu članstvu podružnice SPD v Maribo-
ru sporočamo, da se nahaja društvena pi-
sarna sedaj na Aleksandrovi cesti 16, te-
lefon 22-90, kjer se dobe vse informacije
v zadevi planinstva. Članstvo, ki še ni
poravnalo članarine za tekoče leto, vljudno
prosimo, da stori to takoj v društveni pi-
sarni med uradnimi urami od 9 do 12.30

Zagonetno je dejstvo, da je Mate imel
do meje v roki nabit samokres. Toda Šala-
munca so kmalu aretirali, ko je prišel v
hotel po prtljago. Nato pa so ga odpremili
v tukajšnjo bolnico.

Danes je bila policija obveščena, da je
Mate 3. septembra vlomil v stanovanje
posestnika Franca Latina v Gornji Prički
pri Elovoru in ukradel 6250 dinarjev go-
tovine. Po prestani kazni zaradi nedovo-
ljene uporabljanja orožja bo Mate pre-
dan varnostnim oblastem v Bjelovaru.

in od 18 do 19. — Med glavne dohodke
društva spada tudi članarina ter je za
redno in uspešno delovanje društva nujno
potrebno, da članstvo izpolnjuje svoje
dolžnosti. — Odbor.

△ Konzorcij mariborskih stavbenikov, ki
ga tvorijo trdnice Jelenec & Slajmer, Nas-
simbeni in Kiffmann, bo gradil novo šolo
v magdalenskem predmestju. Predloženi
proračun za težakša, zidarska, železobetons-
ka in tesarska dela znaša 3.957.138 dinar-
jev. Z gradnjo bodo pričeli takoj.

△ Blagoslovitev temeljnega kamna za
novo šolo v Magdalenski ulici bo prihod-
njo nedeljo 15. t. m. Blagoslovitvene obre-
de bo opravil knezoškof dr. Tomažič.

△ Nov odbor Glasbene Matice. Na po-
nedeljkovem občnem zboru Glasbene Ma-
tice v Mariboru je bil izvoljen naslednji
odbor: predsednik dr. Poljanec, v odboru
kot zastopniki pevskega zbora: Janko Ar-
nuš, Jože Planinšek, Jože Malenšek, dr.
Franjo Crnek, odborniki: Iv. Setine, Maks
Marčun, Ludvik Petrič, inž. Ranc, inž.
Šurkovič, inž. Dev.

△ Gorelo je pretekle dni pri posestniku
Janezu Pušenjaku v Radomerju pri Lju-
tomeru. Škoda znaša okoli 18 tisoč dinar-

jev. Zaradi suma, da je ogenj sam pod-
taknil, je bil Pušenjak aretiran in izročen
sodišču.

△ Samo domači delavci bodo zaposleni
pri gradnji nove šole v Magdalenski ulici.
Šole nato bodo prišli v poštev oni iz naj-
bližje okolice.

△ Miha Zemljčič, ki je bil v znanem pro-
cesu Markucijev oproščen, se je danes
zglasil v našem uredništvu. Vrnil se je iz
bolnice, kjer so ga zaradi pomanjkanja
prostora morali še na pol bolnega odslo-
viti. Tožil je, da bi bil sedaj prepuščen
popolnoma sam sebi, ko bi se ga ne usni-
lil gostilničar g. Karel Trafenik v Gosposki
ulici, ki mu nudi stanovanje in hrano. Vse
Mariborčane usmiljenega srca pa prosi Mi-
ha Zemljčič potom našega lista za podpore,
ki jih sprejema lastnik »Prešernove kletke«
g. Karel Trafenik v Gosposki ulici.

△ Zahvala. Društvo jugoslovanskih aka-
demikov v Mariboru svoje letošnje kulturno
študijske akcije »ekskurzije na Koro-
ško, ni moglo izvesti. Organizatorjev pri-
tem ne zadene nobena krivda: za ekskurzijo
je bilo že vse pripravljeno, ko so nam ne-
predvidene zunanje zapreke onemogočile
njeno realizacijo. Prizadevali si bomo in
hočemo dano nalogo izpeljati prihodnje le-
to. — Vsem onim, ki so naše stremljenje
razumeli in nam pomagali z denarnimi pri-
spevki, pa se društvo javno iskreno za-
hvaljuje.

△ Velika prireditve v unionski dvorani.
I. godbeno društvo tekstilnih delavcev v
Mariboru bo priredilo v soboto 14. septem-
bra v vseh prostorih dvorane Union svojo
ustanovno veselico. Na sporedu je tudi
volitev »Miss tekstilnih delavk in name-
ščenke« pod vodstvom gledališkega igralca
g. Harastoviča. Nagrade so naslednje: I.
5 metrov svilne za kompletno obleko, II. ba-
la belega platna, III. par elegantnih dam-
skih čevljev. — Tekmovalke naj se prija-
vijo v soboto 14. t. m. najkasneje do 20.
ure v dvorani Union pri žiriji. — Začetek
ob 20. uri. Vstopnina v predprodaji Din
10, pri večerni blagajni Din 12, za člane
Din 6. Vstopnice so v predprodaji v trgo-
vini Srečko Pihlar, Anton Macun, Franjo
Majer in Drago Roglič — Ker je čisti do-
biček namenjen za nove uniforme in in-
strumente, se odbor priporoča za številni
obiski.

△ Grajski kino: Danes zadnji dan ve-
lefilm o materinski ljubezni »Mati«. Film
je veledelo, ki naj si ga vsakdo ogleda.

△ Kino Union: Danes prekrasni dunaj-
ski film »Maskarada« z umetnico Paulo
Wesely in Adolfom Wohlbrückom. Režija
Willy Forst.

Celje

* Mednarodni arheologi so včeraj šli na
Ločico v Savinjski dolini, kjer se nahaja
rumske taborišče, a popoldne so se odpra-
vili na Ptuj. Zanimivo je, da so šele sedaj
dognali, da noriški vojak v mestnem mu-
zeju, ki smo ga doslej imeli za Rimljana,
ni iz starega veka, ampak da komaj sega
v 15. stoletje. Tako smo sedaj revnejši za
to zanimivost.

* Z mestnega magistrata. V tork po-
poldne ob 5 se je zbralo polnoštevilno mesto-
no uradništvo, da bi se poslovilo od do-
sedanjega župana. Najprej je spregovoril
magistratni direktor gospod Šubic, ki je
naslovil odstopivšemu gospodu župaru pri-
merne besede, za katere se je g. žup. an le-
po zahvalil. Gospod župan se je poslovil
od vsega uradništva, nato pa je magistrat-
ni direktor ogovoril novega g. župana, ki
se je predstavil za prevzem poslov. V sre-
do ob 18. uri je bil novi mestni svet za-
prizežen. Okoliški občinski urad bo še ne-
kak časa samostojno posloval, potem pa se
preseli na mestni magistrat.

* Smucarski klub Celje bo imel 25. t. m.
ob 8 zvečer svoj občni zbor pri Zelenem
travniku v Klubovi sobi.

* Borza dela. Dne 11. t. m. je bilo pri-
javljenih 313 brezposelnih, med njimi 49
žensk. Dne 31. m. m. pa 292, med njimi
38 žensk.

* Smrtna kosa. V tork je umrla v javni
bolnici 3 let stara hčerka Pavla urarskega
mojstra Dimca na Lavi. Iskreno sožalje!

* Gledališka družina, ki je bila pred 2
letoma in pol nehala delovati zavoljo raz-
pustitve Katoliškega prosvetnega društva,
se je začela zopet gibati. Družina bo imela
to soboto ob osmih zvečer v garderozi
Ljudske posojilnice svoj občni zbor.

* Vlomilec v mestno elektrarno? Pred
mesecem dni je bilo vlomljeno v pisarno
mestne elektrarne. Neznanec se je takrat
dobro založil z denarjem. Dolgo se ni nič
vedelo, kdo bi bil. Sedaj pa je policija pri-
jela nekega M., ki je precej očito zaprav-
ljal denar. Morda je pravi.

Ptuj

25 letnica gasilske čete. Gasilska četa v
Bukovcih ze v nedeljo 8. t. m. na prvo
slovesen način praznovala 25 letnico svo-
jega obstoja. Številne goste, med katerim
je bilo nad 300 uniformiranih gasilcev, je
pozdravil načelnik čete g. Bezjak Joško
Starešina sreske Gasilske župe g. Muzek
očetral nadvse marljivo delovanje čete. Po-
poldne pa so blagoslovili 6 betoniranih mo-
dernih vodnih cistern. Tri take cisterne
gradijo in bodo v kratkem dodelane, ta-
da bo vas ob požaru imela na razpolo-
dovolj vode. Blagoslovitev je opravil žup-
iz Markovcev g. Grobljar. Nato so se vsi
velike gasilske vaje. Udeležili so se jih tu-
gasilske čete iz Stojncev, Spuhlje, Murec
cevi, Marovcev-Nova vas ter Zaborcev.

* Junak noža. Pred sodiščem se je mora
zagovarjati Znidarič Maks iz Šturmovca,
ker je težko poškodoval z nožem Ruso
Franca. Izgovarjal se je s silobranom, ker
so pa priče drugače izpovedale, je bil obso-
jen na 20 dni strogega zapore. Plačati mora
tudi stroške in odškodnino.

Gospodarstvo

Državni dohodki in izdatki v juliju

Pred kratkim smo dobili izkaz o državnih finan-
ncah v mesecu juliju v podaljšanem prora-
čunskem letu. Iz teh podatkov je razvidno, da
so znašali državni dohodki 622.84 milijonov di-
narjev in s tem znašali 108.1 proračunane vso-
te, dočim so znašali dohodki lanske leto v me-
secu juniju samo 552.6 milijonov. Porast dohod-
kov gre na račun državnih železnic, kjer so se
dohodki znatno izboljšali. V letošnjem juliju so
znašali dohodki 180.6 milijonov dinarjev, lansko
leto pa samo 154.9 milijonov dinarjev. V sploš-
nem so znašali državni izdatki letos v juliju
427.6 milijonov, lansko leto 456.4 pri splošni
državni upravi pa je bilo neplačanih računov
2.127.6 milijonov, izdatki pa 1.729.9 milijonov.
V prvih štirih mesecih podaljšane proračunske
dobe letošnjega leta so znašali državni dohodki
2.127.6 milijonov, izdatki pa 1.729.9 milijonov.
V lanskem letu pa so znašali v prvih štirih
mesecih dohodki 2.108.0 milijonov, izdatki pa
1.737.2 milijonov dinarjev. Dohodki pri nepo-

srednih davkih so bili slabši in so znašali 64.27
odst. proračunane vsote, lansko leto 69.46%.
Najboljši uspeh pri neposrednih davkih so dale
carine, nekoliko manjši uspehi pa so bili pri
taksah in trošarinah. Narastli so tudi dohodki
monopolske uprave in pa pri podjetjih pri že-
leznicah. Podatki o rezultatu računskega leta
1934/35., ki traja do 31. avgusta, izkazujejo, da
so bili dohodki manjši, izdatki pa večji. Vsota
neplačanih računov se je zmanjšala od 271.3 mi-
lijone koncem junija na 56.9 milijonov, koncem
julija. V vseh 17 mesecih proračuna, 1934/35
je izkazanih 6.673.4 milijonov dohodkov, izdat-
kov pa 6.578.3 milijone. Pri izdatkih je zlasti
očividno, da sta bila prekoračena proračuna pri
pokojninah in invalidskih podporah. Za pokoj-
nine je bilo v proračunu 997.25 milijonov, iz-
danih pa je bilo 1.082.8 milijonov, ali 108.58%
proračunane vsote. Državni izdatki za pokojni-
ne so v tem proračunskem letu znašali 1.050.3
milijone dinarjev ali 128.13%.

Rentnina na vloge pri zadrugah in hranilnicah

V številki 9. na strani 14 Vestnika zveze hra-
nilnic kraljevine Jugoslavije v Zagrebu za me-
sece junij do septembra 1935 je izšla vest, da
se z izpremembo čl. 25 finančnega zakona za
proračunske dvanajstine za leto 1935/36 davek
na rente, ki se plača posredno preko dolžnikov
po čl. 71 zakona o neposrednih davkih, poveča
s tri na 6% od vlog v hranilnih knjižicah ali
lekočih računih pri regulativnih hranilnicah,
Poštni hranilnici in zadrugah in da je to za-
dalo našim hranilnicam ponovno hud udarec.

Ker je takšna razlaga gornje zakonske izpre-
membe popolnoma neutemeljena in v nasprotju
z zakonskimi določbami, bi mogla gornja vest
kakor tudi podobna poročila, objavljena tudi v
drugih listih prinesiti zmedo v vrste davčnih
obvezancev. Zato je davčni oddelek finančnega
ministrstva izdal tole pojasnilo:

Z najnovejšo izpremembo čl. 25 zakona o pra-
računskih dvanajstinah za mesece avgust—sep-
tember leta 1935 in januar—marec 1936 se uki-
neta samo dva tista odstavka točke 11 čl. 69 za-
kona o neposrednih davkih, ki sta po čl. 10
novele od 18. februarja 1934, nadomestila dote-
danji prvi odstavek točke 2 čl. 69 zakona od
8. februarja 1928. Zato se ni ne z novelo od
leta 1934 ne z določbo čl. 25 navedenega zakona
o proračunskih dvanajstinah za leto 1935/36 iz-
premenilo izvirno besedilo drugega odstavka
točke 2 čl. 69 zakona o neposrednih davkih,
ki določa nižjo davčno stopnjo treh odst. na
obresti na hranilne vloge na knjižice ali tekoči
račun pri Poštni hranilnici in zadrugah, ome-
njenih v čl. 76 točka 7 in 8 ter pri regulativnih
hranilnicah in uradniških kreditnih zadrugah.

Iz tega se vidi, da se z izpremembo čl. 25
zakona o proračunskih dvanajstinah ne samo
ni povečal davek na rente s tri na 6% davčnim
obvezancem iz drugega odstavka izvirnega be-
sedila zakona od 8. februarja 1928, kakor na-
pačno trdi omenjena časopisna vest — temveč
se je ravno nasprotno z navedeno izpremem-
bo davčne stopnje, ki je po čl. 10 Novele od
18. februarja 1934 oziroma čl. 9 pravilnika k
istemu zakonu se povišala s prvotnih 6% na
8.13 oziroma 15%, ponovno znižala na 6% po
izvirnem besedilu prvega odstavka druge toč-
ke čl. 69 zakona o neposrednih davkih.

Gospodarske vesti

— **Novi zadružni zakon.** Po vestih iz Beogra-
da je kmetijsko ministrstvo že izdelalo osnutek
novega zadružnega zakona. Kakšen je ta osnu-
tek enega naših najvažnejših zakonov se še ne
ve, ker ga ministrstvo še ni poslalo na vpogled,
niti ga še niso dobile Zadrugne zveze in zadrug-
e, ki so na tem zakonu najbolj zainteresirane.

— **Zadružna ekskurzija iz Poljske** obišče v
dneh od 18. t. m. do 14. oktobra našo državo.
Ekskurzija pripreja najprej v Slovenijo. Za spre-
jem in vodstvo se je sestavil poseben komite
iz zastopnikov obeh revizijskih Zvez, Nabavlj.
zadrug, uslužb. drž. žel., Kr. banske uprave,
mestne občine ljubljanske in društva prijateljev
poljskega naroda. Poljski zadrugniki ostanejo v
Sloveniji teden dni ter si bodo ogledali naše
kulturne in zadrugne ustanove.

— **Razveljavljeni sklepi ministrstva za soc.**
politiko. Na prošnjo beogradske obrtne zbornice
je ministrstvo za socialno politiko in narodno
zdravje na intervencijo ministrstva za trgovino

in industrijo izdalo sklep, ki razveljavlja vse
prejšnje sklepe ministrstva za socialno politiko,
v kolikor se nanašajo na tako imenovane ose-
bne obrti za lažne zavode in salone za nego
lepote.

— **Dohodninski davek v Franeji.** Po statistič-
nih podatkih francoskih davčnih oblasti je zna-
šal davek na dohodke leta 1934 samo 5.600 mi-
lijonov frankov, leta 1931 pa 7.700 milijonov.
Stevilo oseb z več ko milijon frankov letnega
dohodka je bilo leta 1931 702, leta 1932 494,
leta 1933 391, in lani 349.

— **Rumunija začne ukiniti uvoz iz Madžar-
ske.** Z odlokom ravnateljstva za ureditev zuna-
nje trgovine se začasno ukine izdajanje dovo-
ljenj za uvoz iz Madžarskega. Vzrok temu je,
ker je madžarski uvoz prekoračil po konvenciji
določeno kvoto 70% romunskega izvoza na
Madžarsko.

— **Preproge za dividende.** Tuje družbe, ki
delajo na Turškem za protivrednost dividende,
so smele lansko leto izvoziti več blaga, v glav-
nem pšenico. Letos je bila pa žetev dokaj sla-
ba na Turškem, zato je turška vlada dovolila
tujim družbam nakup 12.000 m² finih preprog,
ki jih smejo izvoziti in prodati ter tako izpla-
čati dividendno svojim delničarjem.

— **Prepoved plačevanja japonskega blaga**
vnaprej. Vsi zainteresirani se obveščajo, da je
Narodna banka sklenila ustaviti izdajanje po-
oblastil za plačevanje japonskega blaga vnaprej.
Ta sklep velja tako za plačevanje blaga, ki se
uvažuje z Japonskega kakor tudi za blago, ki je
japonskega izvora in se uvažuje preko drugih
držav.

— **Dobave.** Dne 12. septembra se bo vršila pri
Komandi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani
licitacija glede dobave mesa: dne 16. septembra
glede dobave 700 kg marmelade, 1000 kg suhih
sliv, 200 kg suhega grozdja, 70 kg kakaoa, 50
kg čaja, 300 kg konzerviranih paradižnikov,
4000 kom limon ter glede dnevne dobave 50 kg
joghurta ali kislega mleka; — dne 18. septem-
bra pa glede dobave kvasa.

Dne 2. in 3. oktobra se bosta vršili pri Ko-
mandi savske divizijske oblasti v Zagrebu li-
citaciji glede dobave živil (fižol, zdrob, mast, te-
stenine, sladkor, olje, krompir, kis, riž, itd.).
(Predmetni pogoj na vpogled pri omenjenih
komandah).

Kdor pravočasno poravna naročnino, je sotvorec po- cenitve!

Stare obleke, čevlje,
pohištvo itd., kupujem
in prodajam Grem gle-
dat na dom.
Mara Andlovic,
Galusovo nabrežje 27.

Telefon 2059
Suha drva,
premog,
karbopakete
dobite pri
I. POGAČNIK
Bohoričeva ulica št. 5

Borzna poročila

DEVIZE

Ljubljana, 11. septembra. Amsterdam 2957-09
—2971-69, Berlin 1756-08—1769-95, Bruselj
737-75—742-81, Curih 1424-22—1431-29, London
215-70—217-75, Newyork 4342-15—4378-47, Pariz
288-53—289-97, Praga 180-97—182-08, Trst 356-45
—359-54.

Curih, 11. septembra. Beograd 7—, Pariz
20-26, London 15-1925, Newyork 307-50, Bruselj
51-80, Milan 25-08, Madrid 41-9750, Amsterdam
207-5750, Berlin 123-60, Dunaj 57-40, Stockholm
78-35, Oslo 76-35, Kopenhagen 67-85, Praga
12-71, Varšava 57-90, Atene 2-90, Carigrad 2-47,
Bukarešta 2-50, Helsingfors 6-70, Buenos-Aires
0-8225.

VREDNOSTNI PAPIRI

Zagreb, 11. septembra. 7% invest. posojilo
80—81, Vojna škoda 369—370, sept., okt., nov.,
dec. 370 r, 7% Blerovo posojilo 71—73, 8% Ble-
rovo posojilo 82 r, 7% posojilo hip. banke 76—
77, 6% beglučke obveznice 64—6450—64, Du-
naj-Zagreb 845-50—855-50—850-50, Dunaj-Beo-
grad 858—848, Grčija-Zagreb 34-65—35-35—35,
Grčija-Beograd 34-85—34-15, Priv. klir. London-
Zagreb 232—233-60—232-80, Priv. klir. London-
Beograd 234-05—232-45, Priv. klir. Madrid-Za-
greb 567-50 r, Priv. klir. Madrid-Beograd 570
pon., Trboveljska 95 n, Izis 40 r.

BLAGOVNO TRŽIŠČE

NOVI SAD, 11. septembra. — Pšenica, oves,
rž, ječmen je neizpremenjen. — Koruza bačka
in sremska 87—89, banaška 86—89. — Moka
neizpremenjena. — Fižol bački in sremski beli
brez vreč 2% = 275—285. — Otrubi neizpre-
menjeni. — Krompir ne notira. — Tendence
neizpremenjena. — Promet srednji.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din.
Drž. in ban. davek 3 Din. Oglasniki, ki iščejo
službe, plačajo samo po 25 par za besedo. Pri
malih oglasih reklamnega značaja stane petina
vrsta 2 Din. Na pismena vprašanja je priložiti
za odgovor 2 Din v znakah. — Mali oglasi so
plačljivi takoj pri naročilu.

DVO ALI TROSOBNO stanovanje s pritli-
klinami iščem za oktober po možnosti
v sredini mesta. Ponudbe na ogl. odd.
lista pod »Oktober«.

MALI ŠAH iz gnetenega kruha se prodaja.
Naslov v ogl. odd. lista.

NEMSKI IN ITALIJANSKI jezik, korespon-
denca, poučuje v zimski seziji perfek-
ten in verziran korespondent. Cen. po-
nudbe pod »Hitro« na ogl. odd. lista.

ZASTOPSTVA dobro idočih in potrebnih
predmetov želi podjeten trgovec. Cenj.
ponudbe pod »Podjeten« na ogl. odd.
lista.

**ALI NAJ ŽENSKÉ DOBE VOLILNO PRA-
VICO ALI NE, IN ZAKAJ?** je naslov
nove ankete v današnji številki »Dru-
žinskega tednika«. Vsi ste povabljeni!

Potrji globoke žalosti naznanjamo, da je po večletnem trp-
ljenju zatisnil trudne oči v 73. letu starosti gospod

Anton Hafner

posestnik in mesar

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v četrtek 12. septembra
ob 17. uri iz hiše žalosti na Glavnem trgu na župno pokopališče.

SKOFJA LOKA, 11. septembra 1935.

Žalujoči ostali

Javljamo žalostno vest, da je soustanovitelj, dolgoletni
predsednik in častni predsednik Ljubljanske borze za blago
in vrednote, gospod

DRAGOTIN HRIBAR

veleindustrijalec i. t. d.

danes nenadoma preminul.

Blagega pokojnika, ki si je za ustanovitev, razvoj in na-
predek naše institucije pridobil nevenljivih zaslug, ohranimo
v častnem spominu.

UPRAVA
Ljubljanske borze za blago in vrednote

Hipotekarna banka jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani
javlja tužno vest, da je preminul njen soustanovitelj in dolgo-
letni predsednik, gospod

Dragotin Hribar

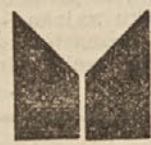
veleindustrijalec v Ljubljani

Pogreb pokojnika bo v četrtek, dne 12. t. m. ob 16. uri
izpred hiše žalosti, Zaloška cesta št. 14.

Velezaslužnega pokojnika bomo ohranili v trajnem in čast-
nem spominu.

Upravni svet

TISKARNA

ERKUR

LJUBLJANA, GREGORČIČEVA UL. 23

LASTNA KNJIGOVEZNICA
ROTOTISK — TELEFON 25-52

izdeluje po nizkih cenah
račune, memorande, letna
poročila, letake, lepake v
eno- ali večbarvnem tisku

Stari top na velesejmu pripoveduje...

Na jadranski razstavi na velesejmu imata v zgodovinskem oddelku gotovo največ ob-
čudovalcev ona dva stasita člana najsta-
rejšega društva v državi, ki nosi ponosno
ime »Plemenito telo bokeljske mornarice«.
Ugajajo tudi lepe tržaške okoličanke, še
posebno pa rasni zastopniki Malinske na
Krku in Pagu. Preperele zastave pričajo o
stari slavi in o svobodi in drugi spomini
prav od Lepanta zgovorno pripovedujejo,
da je že od nekdaj jugoslovanski pomor-
šček najpogumnejši mornar.

Ljubljanski livar Linhart me je vžil v Trubarjevih časih

Za Slovence je pa gotovo najzanimivejši
bogato okrašen top z dvema izbočenima
napisoma. V Ljubljani je vžil, kakor pravi
napis »LIENHART GIESSEER HAT MICH
GOSSEN ZV LAIBACH ANNO D 1556. To-
re livar Linhart ga je vžil v Trubarjevih
časih. »FRANZ VND GIERG WARBO DIE
RVDER ZVM WAXENSTEIN VND GVET-
NIEKH HABEN MICH LOSEN GIESSEN«
pa 350 let stari top sam pripoveduje, da sta
ga dala viliti brata Franc in Jurij Barbo
z gradu Kozljeka ob Čepičkem jezeru v
Istri in z gradu Gotneka na Notranjskem,
torej prednika pisatelja našega najnovej-
šega romana »Bela krogla« grofa Roberta
Barba, ki je top tudi njegova last. Omeniti
moramo, da je Istra tedaj spadala še h
Kranjski in so se koperski protestantje pri-
tožili pri ljubljanski deželni gospodi, še prej
so se pa Kopr podložni kmetje spuntali,
saj smo vendar v časih stare pravde Ma-
tija Gubca. Takrat so Turki zavzeli in po-
žgali Metliko. Nas top je bil gotovo tudi
l. 1582. pripravljen na grozeči turški naval
v deželo, saj je bil med oficirji vojske tudi
njegov gospodar Jurij, prav tako pa med
znagovalci nad Turki pri St. Gotnarju,
kjer je bil Maksimilijan Valerij Barbo, ki je
l. 1674. postal grof, poveljnik kranjskih je-
zdecev. V kateri bitki je top dobil udarce
prav na letnico, nam ne pove, pač je pa
gotovo, da je sodeloval v več krvavih
bitkah, saj so vsi njegovi bratje izgubili že
bogve kdaj. Bratov je pa top imel več, saj
ima na čepu zadaj vrhano številko VIII.

Moj slaven gospodar

Topov gospodar Franc je bil pa imeniten
mož. Bil je kapetan in poveljnik St. Viča
na Reki. Še oženil se je tam z Leonoro,
hčerko prijenjega reškega kapetana Vilje-
ma Lambeiga. Nas top je torej varoval tudi
naš Jadran!

Franc Barbo je bil na Reki gotovo slo-
venski jadranski stražar, saj je bil po ma-
teri pravnik senjskega kneza, ki ima v
cerkvi pod Kozljekom slovensko nagrobno
ploščo: Let gospodni 1492. Tu leshi Plemen-
itij y Dobro Roieni Knes Martin Moyse-
vich, ki bil si gospod v Koslichu. — Go-
spoda, ali vam je znan ta nad pol stoletja
od prve slovenske knjige starejši napis?

Dožev potomec in senjska kneginja

Papeža Pavla II. Barba in oglejskega pa-
triarha ter kardinala Marka Barba, ki je
bila pod njegovim vladanjem zidana mo-
gočna cerkev v St. Rupertu na Dolenjskem,
kar prča njegov grb na stropu, brat
Blank ali pa nečak Kastelan je prišel iz
Venecije v beneško Istro za župana. Kaste-
lanov sin Ivan Bernard je pa vzel za ženo
Marto, edinko kozlješkega graščaka in senj-
skega kneza Martina Mojseviča in tako
postal lastnik tega gradu, ki imajo Barbi
po njegovem nemškemu imenu svoj predikat
Wachsenstein. Zaradi politike, smo dejali,
so Barbi najbrže prišli iz Benetk v Slove-
nijo. Potomec doža Pietra Centraniga-
Barba in senjska kneginja sta bila v te-
danih časih največja senzacija. In še iz
beneške se je preselil v kranjsko Istro!
Njun sin Ivan je postal pičenski škof v
Istri, a vnuka sta dala viliti top.

Goreči razširjevalec Trubarjeve slovenske cerkve

Reški glavar Franc Barbo je bil prijatelj
Ugnadov in Trubarjev ter glavni razšir-
jevalec slovenskih in hrvatskih protestant-
skih knjig po vsem slovenskem in hrvat-
skem primorju. Posebno se je trudil, da
najde že prevedeno sveto pismo. Junija
meseca 1561. je silil od nekoga z Raba,
da ima v tamošnjem samostanu hrvatsko
biblijo Fra Nikola Mojzes, ki je prišel z
otoka Krka. Novembra 1562. je tega meniha
pripeljal v Ljubljano, kjer so ugovorili, da
je prevod deloma Frankopanov. V mestni
posvetovalnici so se zbrali kranjski stavovi
in plemstvo. Menih je za prevod zahteval
škofovsko čast v Trstu ali Pičun pri Pazinu
in 300 cekinov provizije za prepis. Možakar
je bil predrag in je po povratku domov
umrl. Takoj je Franc poslal brzega sla po
sveto pismo, toda brez uspeha. Tudi z ne-
kim učenim Dubrovčanom se je pogajal
glede prevoda. Pri njem na Reki so se
shajali glavni privrženci nove vere in tam
se je z njim tudi Stefan Konzul dogovoril
o svojem delu. Bil je na zborovanju pro-
testantovske duhovščine v Pazinu. Bil je
najuspešnejši razširjevalec slovenskih in
hrvatskih knjig.

Njegov brat Jurij je imel v zastavi tudi
Kastav in je po svojem pravniku ustano-
vitelj rakovniške linije Barbovega rodu. Že
omenjeni Maksimilijan Valerij je namreč
kupil grad Rakovnik pri St. Rupertu, ki
mu danes gospodari pisatelj »Bela krogla«.
Top zagreva le ob najsvečanejših prilikah,
zlasti na božič na Rakovniku zajoka —
»Ant. Dolgo že čaka, a zvesto bronasto srce
mu pravi, da bo še zarohnel po vsej Dolini
nadov«.

A. G.

Huey Long -- kralj Luisianne

V glavnem mestu Luisianne v Baton
Rouge je bil na ameriškega senatorja
Huey Longa, ki ga imenujejo tudi kra-
lja Luisianne, izvršen revolverski aten-
tat, kateremu je Long podlegel.

Ta atentat na Hueya Longa, ki ga je iz-
vršil v Baton Rouge naseljeni zdravnik, ni
edini opomin proti režimu »kralja Luisi-
anne«, v Združenih ameriških državah se
je splošno duhovno stanje prebivalstva pre-
cej spremenilo od usodnih oktoberskih dni
leta 1929, ko je vladala še tako častljiva

Atentat na nekronanega kralja

Na znanega senatorja Huey Longa je bil izvr-
šen atentat. Senator je podlegel ranam.

»Prosperity«, ki je končala s strahovitim
borznim polomom v New Yorku. Amerika
je pričela propadati. Našli pa so se ljudje,
ki so pričeli oznanjati novo gospodarsko in
socialno vero. Duhovnik pater Coughlin, ki
vsako nedeljo po radiju spušča v svet svoje
načrte, je v kratki dobi osvojil milijone pri-
stašev. Dr. F. E. Townsend je predložil jav-
nosti gospodarsko reformo, s katero misli
ozdraviti človeštvo vsakega obubožanja, in
je za svoj načrt pridobil že 25 milijonov
podpisov. Vsi ti apostoli pa politično ne
igrajo nobene posebne vloge, čeravno jim
sledijo ogromne mase. Val ljudskega aplav-
za nekaj časa prav veselo pritiska, potem
pa se tudi hitro ohladi. Točno tako, kakor
pri nas.

Huey Long je bil čisto nekaj drugega.
Čisto s političnega vidika je pričel pridne
ameriške državljane revolucionirati. Če bi
se gospod Roosevelt v prihodnjih letih
zopet pojavil pred svojimi volilci, potem bi
imel za svojega zelo nevarnega nasprotnika
senatorja Huey Longa iz Luisianne. Huey
Long izhaja iz uboge farmerske družine.
Posebne šolske izobrazbe mu njegovi sta-
riši niso mogli dati. S 16. leti je prodajal
razne potrebščine. Kmalu se je pojavil na
univerzi. Leta 1924. je postal odvetnik in
se prvič pokazal na politični gozdnici. Na
svoje način je hotel postati guverner Lui-
sianne. Da bi dobil potrebno število volil-
cev, se je obrnil na nezadovoljne elemente,
ki so z zavistjo gledali na bogate trgovce
New Orleansa, kakor tudi na posestnike
plantaž bombaža. Tem je zagotovil zbolj-
šanje njihovega položaja. Vendar prvi po-
skus Longa, da bi se dokopal do politične
moči, se je zlomil na odpor meščanstva.
Long pa se ni tega prestrašil in je pri vo-
litvah leta 1928. odnesel vsem konkurentom
guvernerski stolček. Z vsemi mogočimi kle-
vetami so ga pitali nasprotniki, očitali so
mu podkupovanje, verižništvo, volilne po-
tvorbe itd. Tudi državna uprava mu je na
vseh koncih in krajih delala težkoče. Kljub
temu se je uveljavil. Long je bil demagog
največjega kalibra. — Long je razglasil pro-
gram: Razdelitev bogastva. Nihče naj bi
ne imel več kakor tri do štiri milijone do-
larjev. Nihče ne sme zaslužiti več, kakor en
milijon dolarjev letno. Vse, kar kdo zasluži
preko teh zneskov, zapade državi. Država
pa naj razdeli te zneske med družine, ki
premorejo manj kakor 5.000 dolarjev, oz.
zaslužijo manj letno kakor 2.500 dolarjev.
Poleg tega naj bi vsaka družina imela
lasten dom s primerno opremo in avtomobil.
Akademska naobrazba za mladino naj bi
bila zajamčena vsem, v kolikor družina ta-
ko izobrazbo zahteva. Predvsem pa naj bi
bila taka družina zavarovana proti starosti
in onemoglosti. Delavni čas v industriji naj
bi se znižal, poljedelska produkcija pa pra-
vilno uredila. Razumljivo je, da so ubogi
aplavdirali Longu. Njegova oblast se ni
raztegnila preko Luisianne, v kateri je še
22% analfabetov. V senatu v Washingtonu
pa je možakar Rooseveltu vrgel rokavico,
saj je ves njegov trud za obnovo v temeljih
skritiziral.

Atentator je zaključil pustolovsko živ-
ljenjsko pot Huey Longa.

Proslava rojstnega dne Nj. Vel. kralja v Beogradu

Knez-namestnik Pavle pregleduje revijo čet na Bajnici v spremstvu generala Živkovića

Emil Vachek:

Kri ne kliče po maščevanju...

O njenih nadaljnjih obiskih je uganil, da se za-
čenja k njemu vračati iz kakega posebnega nagiba,
morda pod vplivom svoje bolezni, morda zaradi na-
ročila, ki ga je dal njenemu očetu, ali pa zaradi tega,
ker je slednjič našla v sebi sigurnost, ki jo je izgubila
tistega usodnega dne, ko se ji je izpovedal. To je bila
zanj neizmerna, blazna radost, zakaj šele zdaj je ve-
del, da jo je ljubil bolj kot vse drugo na svetu in da
si je vtepal svoje lastno ohlajenje samo zato, ker je
bilo to edino sredstvo, kako bi mogel preživeti, če bi
res prišlo do tega.

V tem času opojenja, ki je bilo tem večje, ker ga
ni nič oviralo, da se ne bi koncentriral docela nanj,
se je začel oglašati v njem tudi Danijel. Ali ni bilo
tako, kakor da so ti trije nekaj občevalnim posodam
podobnega? Nekega dne ga je poklical preiskovalni
sodnik in mu rekel: »Javile so se nove priče.« Bern-
ard se je stresel. Danijel? Ali se je tudi Danijel
pridružil k njegovim preganjalcem? Kolikor je tega
človeka poznal, bi bil vse prej storil, kot prelomil
besedo. In Danijel je vendar rekel, da ga pusti, naj
se sam sodi. To ni bil Danijel, to sta bila dva njegova
bivša vojaka, ki jih je izvohal Časlavský.

Odslej se je neprestano bavil z Danijelom. Da-
nijela mora najti. Ta stvar ne bo nikoli končana,
dokler ne izpregovori Danijel poslednje besede. Ka-
darkoli je skušal svojim sodnikom razložiti svoje de-
janje, je govoril prav za prav njemu. Kadarkoli je
videl, da je kateri njegovih sodnikov omahnil v pre-
prijanju, da je Bernard ravnal kot zver, mu je za-

vriskalo srce od veselja in želel je: ko bi tukaj stal
Danijel!

To je bilo tako mučno, da je včasih mislil, ali
ne bi moral Danijela prisiliti, da bi se moral s tem
baviti. Saj bi vendar zadostovalo, da bi izrekel nje-
govo ime in sodnik bi ga moral povabiti. Oh, s
kakšnim veseljem bi sodnik to storil, kakšna nova
sila obtožbe bi bila to, če bi mogel predstaviti sodišču
to njegovo žrtev!...

Ko je še omahoval, je storil to Časlavský zanj.

7.

Časlavský ni zaupal sodišču in ga je sumničil, da
ne bo storilo vsega, kar bi moralo storiti v tej za-
devi, v kateri je po njegovem mnenju ravnalo zelo
neodločno. Zato je sklenil, da bo preiskoval tudi na
lastno roko. Ugotovil je, da se je obtožba premalo
ozirala na to prevažno okolnost, da je dal Bernard
Astenburg sumrtiti tri docela nedolžne ljudi. Zado-
voljila se je pri tej točki z edinim stavkom: »Obto-
ženec sam dopušča, da njegove žrtve niso izvršile
dejanj, katerih jih je dolžil in da je bila njihova
domnevana izdaja in podpora sovražnikom vse do kraja
izmišljotina nekega ovaduha.« Časlavský se je zme-
rom bal, ali ne bo Astenburg, ko bo sedel pred sodi-
ščem, vstal in izjavil, da preklicuje to mesto svojega
priznanja. Po mnenju Časlavskega bo bržkone pre-
klical vse priznanje, toda tole mesto prav gotovo,
zakaj okrog tega se je vse sukalo. S tem se je po
njegovem trdnem prepričanju moralo računati in
storiti take ukrepe, ki bi Astenburgu izbili to orožje
iz rok. Sodišče bi moralo samo vse ugotoviti in ne
čakati, da ga prisili k temu Astenburgovo zaničanje.
Toda njegovo nezaupanje v to sodišče je bilo tako za-
krknjeno, da se ga je bal opozoriti na to. Po njego-

vem mnenju bi bili potem zmožni, nalašč stvar za-
temniti ali celo izbrisati sledove, ki so.

Časlavský se je hitro odločil, da raziše to pre-
važno stvar na svojo roko, ter se je odpeljal v Pod-
karpatsko Rusijo. Najti priče ni bilo težko. Izsedil
jih je cel kup, kajti vsi so goreče hrepeli, da bi
vsaj nekaj prispevali k pravični pravdi. Med mno-
žico teh več ali manj važnih prič in svedočb je našel
dve, pri katerih se je pomudil. Obe sta bili nejasni,
sumljivi. Ena ga je opozorila na doslej neznano stvar
— da je v Košicah v umobolnici nedavno umrla
hčerka tistih, ki so bili ustreljeni. Nad tem sledom
je zavriskal od veselja, zakaj nič ne bo na sodišče
bolj učinkovalo, kot tale nova žrtev zakrknjenega
morilca. Na žalost ni bilo v njegovi moči, da bi jo
izkopal iz zemlje ter prisilil, da bi pričala ali da bi
se, kar bi bilo enako učinkovito, pokazala sodišču
molče v svoji bedi. Mogel jo je pripeljati le posred-
no, po ustih prič, ki bodo pripovedovali, kako je
zblaznela, kako se je mučila in kako je bila prej srečna.
Dal je povečati njeno najbolje uspelo fotografijo.
Predložil jo bo sodišču obenem s sliko drugih Asten-
burgovih žrtev.

S tem sledom je bil v zvezi še drug. Na vo-
losnjanskem pokopališču so mu pokazali spomenik —
dal ga je tudi fotografirati — z zgornjim napisom.
Ta spomenik je dal postaviti njihov sin. Zakaj se ta sin
doslej ni oglašil? To vprašanje mu je grizlo možgane
podnevi in ponoči. Ali je morda mrtev? Ali pa se je
izselil čez morje, kakor to delajo Slovaki često? Toda
izvedel je kmalu, da ta človek živi, da je bil v roj-
stnem kraju pred nekoliko meseci, torej v času, ko
je prišla zadeva Bernarda Astenburga na dan. Izve-
del je celo, da je v dobri službi, in sicer prav v Pra-
gi. Ali se je morda odpeljal tik, preden so praški časo-
pisi dvignili krik o umoritvi njegove rodbine?